

S. Sayısı : 92

1951 Yılı

**Devlet Havayolları G. M.
Bütçesi**

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/82)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1728

30 . XI . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30 . XI . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Katma bütçe ile idare olunan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü gider bütçesi (11 583 596) lira üzerinden tanzim edilmiştir.

Bu miktardan (8 183 596) liraya tekabül eden giderler ilişik bir sayılı cetvelde ve (3 400 000) liralık yatırımlara taallük eden masraflar da yine ilişik iki sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bu giderlerin (5 550 000) lirası 1951 yılında temin edilecek gelir ile ve (681 665) lirası da devredilecek nakit ile ve bakiye kalan (6 351 931) lirası da Hazinece yapılacak yardımla karşılanacaktır.

I - sayılı cetveldeki fazlalıklar hakkında izahat

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
201	1	Merkez memurlar aylığı	178 500	221 099	9 000
	2	İller memurları aylığı	36 600		
202	3	Merkez hizmetli-ler ücreti	912 240	2 426 399	836 400
	4	İller hizmetliler ücreti	677 760		

1950 yılı Bütçesinde memurlar aylığı merkez ve illere ayrılmak suretiyle ayrı ayrı maddelerde gösterilmiş ise de Kuruluş Kanununda merkez ve iller diye bir tefrik yapılmamış olmakla beraber meydanlarda ayrıca muhasebe teşkilâtı da bulunmaması hasebiyle bütün tediyeler merkezce yapılmakta olduğundan bu sebebe binaen 1951 yılı için teklif edilen bütçede merkez ve illere ait memurlar aylığı toplu olarak gösterilmesine zaruret hâsıl olmuş ve iller maddesine (1) lira konularak iller tertibi muhafaza edilmiştir.

Aylıklı memurların terfi sürelerini ikmal etmiş olanlara 4598 sayılı Kanun gereğince verilecek bir ve ikinci üst derece aylıklarını karşılamak üzere geçen yıla nazaran (9 000) liranın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.

Uçaklara ait motör revizyon ve gövde tadilatı şimdiye kadar Türk Hava Kurumu Uçak Fabrikasında yaptırılmakta ve bu yüzden 1948 yılında (231 260) lira 1949 yılında (205 440) lira 1950 yılında da (141 614) lira bir masraf ihtiyar edilmiş ise de gerek motörlerden ve gerekse gövde tadilatından lüzumlu randıman alınamamış ve bu yüzden bu yıl merkez atelyesindeki personel, yevmiyeli uzmanlarla

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
204		Yabancı memur- lar ve tercüman- lar ücreti	105 000	157 500	52 500

takviye edilerek ayrıca uçağa ait motör ve gövdenin tadilleri ve kontrolleri yapılmak suretiyle hava seferleri temin edilebilmiştir.

Bu hususların önlenbilmesini temin için merkez atelyesinin teknik elemanlarla takviyesine ve mevcut sanatkârların da idare bağıllığını temin etmek üzere kadroların hizmet mahiyetine göre tasnife tâbi tutularak aylıklarının artırılmasına zaruret hâsıl olmuştur.

Bundan başka Bayındırlık Bakanlığınca Yeşilköy, Erzurum, İzmir ve Esenboğa'da ve ayrıca memleketin muhtelif yerlerinde yapılan 1951 yılı içinde idaremize teslim edilecek renk tesisleriyle hava meydanları ve müstemilâtının muhafaza ve bakımlarının temini ve ayrıca yeniden açılan Balıkesir ve Eskişehir meydanlarının personel ihtiyacının karşılanması için geçen yıl (D) cetvelinde mevcut (622) aded kadroya bu yıl (228) personel kadrosu ilâve edilmiş ve yukardaki bildirişe göre 1950 yılına nazaran 1951 yılı için (836 400) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

Ancak hizmetlilere ait kadro cetveline nazaran bir yıllık ödenek miktarı (2 579 100) liraya baliğ olmakta ise de bütçenin tatbik mevkiine girmesini müteakip ilâveler alınan kadroların tamamen kapatılması mümkün olamayacağı göz önünde tutularak bu bakımdan bütçeye (152 701) lira noksaniyle ödenek konulmuştur.

1950 yılı bütçesinde hizmetliler ücreti merkez ve iller ayrılmak suretiyle ayrı maddelerde gösterilmiş ise de kuruluş kanununda merkez ve iller diye bir tefrik yapılmamış olmakla beraber meydanlarda saymanlık teşkilâtı da bulunmaması hasebiyle bütün tediyeler merkezce yapılmakta olduğundan bu sebebe binanen 1951 yılı için teklif edilen bütçede merkez ve iller hizmetliler ücreti toplu olarak gösterilmesine zaruret hâsıl olmuş ve iller maddesine (1) lira konulmak suretiyle iller tertibi muhafaza edilmiştir.

1950 yılında E. C. A. teknik yardım fonundan faydalanmak suretiyle Amerikadan getirilen bir motör ve telsiz uzmanından âzami istifade edilmekte olduğundan bunlara ait sözleşmenin 1951 yılı içinde uzatılması gerekmektedir. 1951 yılında ayrıca bir uzman pilotun getirilmesine katı zaruret hâsıl olduğundan getirile-

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
209	1	5434 sayılı Ka- nun gereğince T. C. Emekli Sandı- ğına ödenecek % 5 ve % 25 giriş kesenekleriyle ar- tış farkları	151 348	166 822	15 474
	2	% 1 ek karşılığı	18 427	26 881	8 454
	3	Emekli ikramiyesi	15 000	25 000	10 000
	4	Sandık yönetim giderleri karşı- lığı	1	7 174	7 173
	5	Diğer ödenekler	15 000	7 827	
211		5215 sayılı Ka- nun gereğince ödenecek kilomet- re uçuş parası, taz- minat ve başka giderleri	200 000	296 672	96 672
302		İller büro giderleri			
	2	Döşeme ve demir- baş	10 000	60 000	50 000
	4	Aydınlatma	12 000	27 000	15 000

cek bir uzman için 1950 yılına nazaran (52 500) lira fazlasiyle ödenek teklif edilmiştir.

% 5 emekli % 25 giriş % 100 artış farkları olarak (15 474) % 1 ek karşılığı olarak (8 454) ve emekliye ayrılacak memurlara verilecek ikramiye için (10 000) lira ve Emekli Sandığı yönetim giderleri için % 5 emekli ödeneğinin (binde kırk üç hesabıyla) (7 173) lira fazlasiyle ödenek teklif edilmiştir.

1951 yılında işletmeye açılacak İstanbul - Tahran ve Cidde hatlarıyla memleket içi seferleri 1950 yılına nazaran geniş bir hava programına tâbi tutulacağından bu suretle (911 000) kilometrelik fazla uçuş yapılacağı anlaşılmış ve buna binaen uçucu personele verilecek uçuş parasını karşılamak üzere (96 372) lira fazlasiyle ödenek konulmuştur.

Bayındırlık Bakanlığınca Yeşilköy'de inşa edilip 1951 yılında idareye teslim edilecek olan milletlerarası hava limanına ait binanın yabancı memleketlerden gelmekte olan yolcuların ihtiyaçlarını karşılamak üzere tefrişi gerekmektedir.

Bu binanın tefrişi masrafı her ne kadar büyük bir yekûna bâliğ olmakta ise de yapılacak masrafın bir bütçeye konulması mümkün görülmediğinden 1951 yılı için (302/2) döşeme ve demirbaş tertibine ancak (50 000) liralık ödenek konulmuştur.

Bundan başka binanın aydınlatılmasını karşılamak için de aynı bölümün 4 ncü maddesiyle (15 000) liralık ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
304	1	Merkez posta ve telgraf ücreti	15 500	5 000	1 500
	2	İller posta ve telgraf ücreti	500	1 000	500
	3	Merkez daireleri telefon giderleri	15 000	20 000	5 000
	4	İller daireleri telefon giderleri	20 000	55 000	35 000
305	2	İller kira karşılığı	14 600	25 000	10 400
306		Giyecekler	90 000	130 000	40 000
307	1	Sürekli görev yolluğu	10 000	20 000	10 000
	2	Geçici görev yolluğu	20 000	30 000	10 000
307	5	Yabancı uzmanlar ve hizmetliler yolluğu	10 000	20 000	10 000

Genel Müdürlük merkeziyle meydanlarda mevcut telefonlarla uçak hareketlerini takip ve yolcuların nakil işlerini temin etmek ve meydanlar ile şehirlerarası telefon tesisi yapmak ve 1951 yılında yeniden açılacak meydanlar ile yapılacak posta, telgraf muhaberelelerini karşılamak için geçen yıla nazaran bu tertiplere (42 000) lira fazlasıyla ödenek konulmuştur.

On beş meydanda kira ile tutulmasına zaruret hâsıl olan bina ve garajların 1950 yılı sonuna kadar olan kira bedelleri 1949 yılı Bütçesine ek olarak alınan iki aylık bütçe ile ödenmiş olmasına binaen (10 400) liralık ödenek 1950 yılı bütçesine konulmuş idi. 1951 yılında ödenecek peşin kira bedellerini karşılamak üzere geçen yıla nazaran (10 400) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir. 1951 Yılı hizmetler kadrosuna eklenen (228) personel için elbise, palto, ayakkabı ve iş tulumlarını temin etmek üzere 1950 yılına nazaran (40 000) lira fazla ödenek teklif edilmiştir.

1951 Yılı hizmetliler kadrosuna eklenen (228) personelin mürettep olduğu mahallere tâyinlerinde kendilerine verilecek yoluluklarını karşılamak maksadıyla geçen yıla nazaran (10 000) lira ve Bayındırlık Bakanlığınca kurulmuş olan tesislerin her an kontrolü gerekmekte olduğundan bu hizmetleri ifaya geçici görevle memur edileceklerin tahakkuk edecek yolulukları içinde ayrıca (10 000) lira ki bu suretle bu tertibe geçen yıla nazaran (20 000) lira fazla ödenek konulmuştur.

1951 Yılında Amerika'dan getirilecek bir uzmanın yolluğunu karşılamak üzere (10 000) lira fazla ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası	
309		Hava, deniz, taşıtları elektrojen grupları buhar kazanları ve diğer tesisleri işletme ve onarma giderleri	2 670 000	3 767 500	1 097 500	<p>1. 1951 Yılı programına nazaran (911 000) kilometre fazlasıyla uçuş yapılacağından alınacak akaryakıt bedelini karşılamak üzere geçen yıla nazaran (616 000) lira,</p> <p>2. 1951 Yılında (60) aded uçak motörü ile mevcut uçakların gövdelerinin onarılması için lüzumlu onarma malzemesi satın alınmak üzere (280 000) liraya,</p> <p>3. Uçak yolcularının meydan şehirarası taşınmasına mahsus otobüslerin çok eskimiş olmasından ve yeniden satın alınacak deniz motörünün ve meydanlarda mevcut elektrojen gruplarıyla buhar kazanları ve diğer tesislerin onarılması için geçen yıla nazaran bu tertiplere onar bin lira fazlasıyla (20 000) lira ödenek konulmuştur.</p> <p>4. Gerek memleket içinde kış seferleri yapan ve gerekse yabancı memleketlerden gelen uçakların çokluğu münasebetiyle kış esnasında vardıkları meydanlara emniyetle inmelerini temin etmek için yapılan aydınlatma giderleriyle telsiz muhaberatının elektrik ceryan bedeli ve yabancı memleketlere sefer yapan uçakların konma ve konaklama giderlerinin geçen yıla nazaran daha fazla olacağı göz önünde tutularak 1951 yılı için (125 000) lira,</p> <p>5. Bayındırlık Bakanlığınca Milletlerarası hava limanı olarak Yeşilköy'de inşa edilip 1951 yılında idareye teslim edilecek olan binaya ait tesislerin işletmesini temin için satın alınacak malzeme karşılığı olarak (56 000) lira ödenek istenilmiş ve bu suretle bu bölüme geçen yıla nazaran ceman (1 097 500) liralık ödenek istenilmiştir.</p>
408		Artırma, eksiltme komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur hakkı		500	500	Meydanlarda kurulu bulunan alım ve satım komisyonlarına iştirak edecek gayrimuvazzaf belediye üyelerine verilecek huzur hakkı karşılığı olarak (500) lira ödenek teklif edilmiştir.
412		Ecza ve sıhhi gereçler giderleri	15 000	25 000	10 000	Gerek meydanlarımızda ve gerekse uçaklarda alınmasına zaruret hâsıl olan sağlık tedbirleri için geçen yıla nazaran (10 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmesi sebebi aşağıda gösterilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
452		Staj ve öğrenci giderleri			
	2	Teknik üniversite ile sanat ve teknik enstitülerinde ve okullarında okutturulacak öğrenci giderleriyle kurs karşılığı		25 000	25 000
457		Yabancı memleketlerde toplanacak havacılık konferansına iştirak edeceklerin yolluklarıyla her çeşit giderleri		10 000	10 000

1 - Her hangi bir uçak kazası vukuunda kullanılmak üzere otomatik oksijen verme cihazlarından satın alınması,

2. Uçakların dahili dezenfeksiyonunda kullanılmak üzere uçağın münasip bir köşesine yerleştirilebilecek tertibatta sabit otomatik pülvarizatör satın alınması,

3. Her hangi bir mecburi iniş yapan veya düşen yabancı bir uçağın arama servisi emrinde kullanılmak üzere ilk âcil müdatat sıhhi imdat sandıkları satın alınması,

4. Milletlerarası hava alanlarında uçak kazazedelerinde kullanılmak üzere kâfi miktarda kurukan pilâzması satın alınması,

5. Binaların açıkta ve ekseri malarik mıntakalarda olması gece servislerinin mevcudiyeti yüzünden mâruz kalınan haşeratla mücadele edebilmek ve uçakların dahili mefruşatının lekenmemesi için D. D. T. li filit satın alınması,

Her gün inkişaf etmekte olan havacılığın teknik bilgiye ihtiyacı aşikâr bulunduğundan bu ihtiyacı daimi olarak karşılamak ve mecburi hizmetleri dolayısıyla uzun müddet idareye bağılıklarını sağlamak maksadiyle teknik üniversite ve sanat enstitülerinde öğrenci yetiştirilmesi faydalı olacağı düşünülmüş ve bu maksatla 1951 yılı Bütçesine (25 000) liralık bir ödenek konulmuştur.

1951 yılı içinde yabancı memleketlerde toplanacak olan İCAO. toplantılarına iştirak edecek heyetin yolluklarıyla yapılacak temsilî giderler ve konferans esnasındaki her çeşit masrafları karşılamak üzere (10 000) liralık ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 yılı Bütçesi	1951 yılı teklifi	Fazlası
501		Geçen yıl borçları	40 000	80 000	40 000
502	1	Eski yıllar borçları 1945 - 1948	4 999	130 817	125 818
Toplam					2 531 591

Mali yıl sonunda satın alınan veya yaptırılan işlere ait tahakkuk muamelesinin tekemmül etmemesinden dolayı yeni yıl içinde ödenmesi gereken istihkakların tediyesini temin için geçen yıla nazaran (40 000) lira fazlasiyle ödenek istenilmiştir.

1945 - 1946 yıllarında Amerika'lılar tarafından yurda getirilen ve sonradan Devlet Havayollarınca satın alınan malzemelerin Gümrük Resmi olarak tediyesi tahakkuk eden (125 818) lira Gümrük İdaresince talep edilmesine binaen bu miktar ödenek istenilmiştir.

Toplam

2 531 591

Yatırımlar Gerekçesi

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
901	1	Meydan bina onarımı	75 000	173 000		
						Lira
		Uzun zamandan beri tamiri yapılmamasından dolayı büyük bir çöküntüye yüz tutan ve ilerde daha büyük masrafları istilzam edecek olan aşağıda yazılı meydan ve bina tesislerinin onarılmasına katı lüzum ve zurett hâsıl olmuştur.				
		1. Ankara meydan binasının teras, izolasyon, boya ve badana tamirâtı				15 000
		2. Yeşilköy meydanında yaptırılacak tamirat				
		a) Yolcu binası ile diğer binaların boya, badana ve sair tamirâtı				8 000
		b) Yangın arabalarının muhafazası için (1) No.lu hangar dahilinde yapılacak bölme ve tadilat				10 000
		3. İzmir meydanında yapılacak tamirat				
		a) Yolcu binasının boya, badana ve tamirâtı				10 000
		b) Meydana ait su tesisatının ıslahı				2 000
		4. Bursa meydan yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				2 000
		5. Balıkesir meydanına ait su tesisatının ıslahı				5 000
		6. Afyon meydan yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				3 000
		7. Antalya meydanında yolcu binası ile su tesisatının ıslahı ve tamirâtı				5 000
		8. Konya meydan binasının umumi tamirat ve tadilatı				5 000
		9. Adana meydanında radyofar yolcu, atelye ve hangar binalarının tamirâtı				15 000
		10. İskenderun yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				1 000
		11. Gaziantep meydanında yapılacak tamirat				
		a) Yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				1 000
		b) Meydana ait su tesisatının ıslahı				6 000
		12. Diyarbakır meydan binasının boya, badana ve sair tamirâtı				5 000
		13. Elâzığ meydan binası ve su tesisatının ıslahı ve tamirâtı				5 000
		14. Van meydanına ait su tesisatının ıslahı				5 000
		15. Malatya yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				2 000
		16. Sivas yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				2 000
		17. Samsun yolcu binasının boya, badana ve sair tamirâtı				1 000
		18. Erzurum meydan binasının umumi tamirat ve tadilatı				14 000
		19. Kayseri meydan ve yolcu binasının tamirâtı				1 000
		20. Muhtelif meydanlarda mevcut tesisatı sâbite ile ilgili telsiz, renk radyo beykin ve bunlara muktazi grup binalarının tamir ve ıslahı				50 000
					Toplam	173 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
901	2	Meydan pist onarması	250 000	822 493	572 493	

Uçakların en fazla hareket merkezi olan Yeşilköy, Ankara, Adana, İzmir meydanları ile diğer meydanlarda mevcut pistlerin onarılmasına şiddetle ihtiyaç vardır.

1. Yeşilköy Meydanı :

On sene kadar evvel üç dört ton ağırlığındaki tayyarelerin inişine elverişli bir şekilde inşa edilmiş olan bu meydanın pisti eskidiği gibi iki yıldan beri takriben elli ton ağırlığında 30 - 60 kişilik tayyareler gelmeye başlamış ve bu son zamanlarda bunların sefer adedleri pek fazla artmış olmasından ve bu ağır tayyarelerin tesiri ile meydan pisti büyük ârızalar göstermiş ve bu ârızaların izalesine çalışılmış ise de yapılan tamirat bütçedeki ödenekle kıyas edilmeyecek derecede pek mahdut kalmıştır.

Her ne kadar Bayındırlık Bakanlığınca Yeşilköy'de yeniden büyük bir pist inşa edilmekte ise de bu inşaatın hitamına kadar gelecek uçakların iniş ve kalkış emniyetini temin için mevcut pistin onarılmasına katî zaruret hâsıl olmuş ve bu işlerin yapılması için

201 575

Ankara Meydanı :

2. Bu meydanda mevcut pistin bâzı yerlerinde çatlama çizgileri belirmiş olduğundan mevcut asfalt üzerine 4 - 5 Cm. kalınlığında asfalt bitümü kaplamasının yapılmasına ihtiyaç olduğu gibi ayrıca sathi kaplama tamiri yapılmış olan Şimal - Cenup pistinin sathi kaplamasının yapılması da zaruri olduğundan bu ihtiyaç için

127 200

Adana Meydanı :

3. Bu meydanın Bayındırlık Bakanlığınca yapılacak yeni pist inşaatı beton kaplaması ancak 1952 yılında başlanacağından mevcut eski pistin uçakların emniyetle iniş ve kalkışını temin etmek üzere temel beton tabakası ve asfalt kaplamasının esaslî bir surette onarılmasına katî lüzum ve zaruret hâsıl olduğundan

282 893

İzmir Meydanı :

4. Bu meydanda iki sene evvel kısmî bir sathi kaplama tamiri yapılmış ise de pistin ve tamir görmeyen asfalt taksirotonun mevzîi temel tamirleriyle sathi kaplama yapılmasına şiddetle ihtiyaç olduğundan

150 000

Muhtelif meydanların yol tamirâtı :

5. Ana yoldan ayrılan ve meydana giden şose yollariyle meydana ait yolların meydana hizmetlerine munhasır bulunması ve Bayındırlık Bakanlığınca, vilâyetlerce inşa ve tamiri yapılmakta olan yolların ıslahı için

60 825

322 493

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif			Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi	Fazlası	
901	3	Mevcut makine ve araçların onarılması	80 000	50 000		30 000

Lira

Meydanların pist, taksit ve apron işlerinde kullanılan cihaz ve makinelerin tamiri ve tamiri için lüzumlu tamir malzemesi satın alınması ve sair masrafları için geçen yıla nazaran 30 000 lira noksanı ile

50 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi	
902	1	Hava taşıtları telsiz cihazları ve yedek parçaları satınalma giderleri	501 800	400 000	101 800

Lira

Uçakların bulutlu ve kapalı havalarda seyrü sefer emniyetini temin için satın alınmasına lüzum görülen :

1.	15 adet (18 - 8 - 4 tipi) çok yüksek firekanslı radyo cihazı için	90 000
2.	Birinci maddede yazılı cihazın yedek malzemesi için	10 000
3.	Yirmi adet (İLS tipi) aletle kör inişi alıcı cihazı için	180 000
4.	Bu cihazın yedek malzemesi	20 000
5.	Uçaklar için lüzumlu kablo	15 000
6.	Uçaklara lüzumlu telsiz yedekleri ile gece iniş projökörleri ve lambaları	85 000
Toplam		400 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi	
902	2	Yer ve Deniz taşıtları telsiz cihazları ve yedek parçaları satınalma giderleri	593 200	650 000	56 800

Lira

1.	Adana, Silifke, Samsun, Antalya, Yalova ve Tatvan'a konacak Bikinleriyle İskenderun ve Gaziantep için lüzumlu küçük bikinler satınalma bedeli olarak	160 000
2.	Yolcu nakline mahsus otobüslerin çok eskimiş olmasından dolayı orijinal karoserli büyük tip altı adet otobüs satın alınmak üzere	350 000
3.	Az yolcu ile yapılan seferlerde küçük otobüslere katî ihtiyaç olduğundan dört adet küçük otobüs satın alınması için	50 000
4.	Bayındırlık Bakanlığınca tesisatı tamam'lanan ve 1951 yılında teslim edilecek olan rençlerin ayaklarının daimî surette ayar ve kontrolü için telsizli ve hususi radyolu Jeb tipi dört adet otobüs satın alınması	40 000

				Lira	
5. Her hangi bir mecburi iniş yapması veya düşmesi melhuz bulunan uçakların denizde aranması ve kurtarılması işinde kullanılmak üzere bir adet deniz motörü satın alınması için				50 000	
				Toplam	
				650 000	

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
902	3	Amerikan - İngiliz kredilerinden satın alınan malzeme bedeli olup Hazineye ödenecek paralar karşılığı	105 000	652 507	547 507	

Amerika ve İngiliz kredilerinden satın alınan malzeme bedeli taksit karşılığı olarak Hazineye ödenmek üzere 1950 yılı Bütçesine konulan (105 000) lira ancak İngiliz kredisi karşılığına teka-bül etmektedir. Halbuki 1 . I . 1950 tarihinde ödenmesi icabeden (97 895) dolâr ve karşılığı olan (276 571 liranın bütçemizin tanzimi esnasında 1950 yılı Bütçesine konulmamış olmasından ve 1 . I . 1952 tarihinde ödenmesi gereken (95 899) dolâr karşılığı olan (270 936) lira ile birlikte geçen yıla mütenazır bu tertibe (547 507) lira fazlasıyla ödenek konulmasına zaruret hâsıl olmuştur.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
902	4	Motör revizyon atelyesi için lüzumlu malzeme satın alma giderleri		400 000	400 000	

İdare elinde mevcut yolcu nakline mahsus uçakların bir kısmı (60 000) saati geçmiş ve ekserisi bu miktara yaklaşmış olduğundan bunlara ait büyük tamir ve revizyon işleri idarenin kendi atelyesinde yapılmasını tenin için lüzumlu alât ve edevat makineler satın almak üzere bu miktar ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
903	1	Meydanlar için satın alınacak makina ve araçlar ve yedekleri karşılığı	50 000	50 000		

Meydanlarda tamir ve bakım işlerinde kullanılmak üzere asfalt katran püskürme makinası silindir kamyon betoniye gibi cihaz makina ve rabitaların satın alınmasına ve bunların gümrük nakliye ve ardiye masraflarının karşılanması için (50 000) lira ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
903	2	Meydanlar için satın alınacak elektro- jen gurupu giderleri		100 000	100 000	

Bir kısım meydanlar için satın alınmasına lüzum hâsıl olan elektrojen grupu ile diğer meydanlarda mevcut elektrojen grupuna ait yedek parça satın alınması ve idame masraflarını karşılamak üzere (150 000) lira ödenek istenilmesine lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
		Pasif Korunma giderleri		2 000	2 000	

Genelkurmay Başkanlığınca hazırlanmış olan Pasif Korunma Yönetmeliğince hava meydanlarında alınması lâzımgelen tedbirler karşılığı olarak satın alınacak malzeme ve her çeşit giderleri için ödenek ayrılmıştır.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Teklif		Fazlası	Noksanı
			1950 Bütçesi	1951 Bütçesi		
904		Döner sermaye	100 000	100 000		

Mahiyeti itibariyle bütçe formülleri içinde tedvirlerine imkân görülmiyen bilhassa meydanların şehirlerden uzak olması ve müşterilerin yalnız uçak yolcularına inhisar etmesi dolayısıyla şahıslar tarafından işletilmesine imkân olmıyan büfelerin işletilmesi maksadiyle (100 000) liralık ödenek istenilmiştir.

1948 yılında bilfiil ödenen	1950 Bütçesi ile verilen ödenek	15.8.1950 tari- hinde öde. dur.	1951 Mali yılı teklifi	Fazlası	Noksanı
4 686 200,24	1 755 000	1 742 762	3 400 000	1 776 800	131 800

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1951 yılı Gelir Bütçesine ait izahat

1. 1950 Malî yılı Bütçesi ile tahsili tahmin edilen (4 250 000) liraya karşılık Kasım sonuna kadar (3 658 962) lira tahsilât yapılmış ve bu yıl hacı seferlerine iştirak etmek üzere beş uçak tahsis edilmiş olmasından dolayı malî yıl sonuna kadar gelir bütçesiyle tahmin edilen (4 250 000) liraya karşılık (4 558 962) lira elde edileceği anlaşılmaktadır.

Uçaklarımıza ait onarım işi tamamlandıktan sonra 1951 yılı hava sefer programlarına nazaran 1950 bilet geliri olan (3 900 000) liranın (270 000) lira ve (120 000) lira bagaj gelirinin de (30 000) lira fazlasıyla elde edileceği tahmin edilmiş ve bu suretle geçen yıla nazaran 1951 yılı gelirinin (300 000) lira fazlasıyla (4 550 000) liraya balığ olacağı tahmin edilmiştir.

Hazineden yardım

2. 1951 yılı Gider Bütçesi yekûnu (11 585 596) lira olup gidere karşılık aynı yıl içinde elde

edilecek gelir miktarı (4 550 000) liradır. Geçen yıldan devredilen nakit miktarı da (681 665) lira olduğundan gelir ile birlikte devreden para miktarı toplamı (5 251 665) liraya baliğ olmaktadır. Bu miktar gider bütçesini teşkil eden (12 583 596) liradan çıkarıldığı takdirde geriye kalan (6 351 931) liranın Hazine'den yapılacak yardım karşılığı olarak tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

Gegen yıldan devreden nakit mevcudu

3. Gerek nakden banka hesabında mevcut bulunan ve gerekse mali yılı sonuna kadar elde edilecek gelir miktarı ile birlikte (4 055 913 liraya karşılık gerek sözleşmeler neticesi taahhüde bağlanan ve gerekse Ekim ile Şubat 1951 sonuna kadar beş ay içinde ödenmesi gereken maaş, ücret ve sair giderler toplamı olan (3 374 248) lira çıkarıldığı takdirde 1951 yılına (681 665) liranın devredileceği anlaşılmış ve bu miktar gelir bütçesine konmuştur.

Bu hesaba göre geçen yıldan devreden nakit miktarı (2 031 208) lira bir noksanlık arzemiş bulunmaktadır.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün Gelir ve Gider teklif bütçeleri yukarıda bildirilene göre denkleştirilmiş ve bunlara ait Kanun tasarısı ilişik olarak sunulmuştur.

Rapor

2 . I . 1951

Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğü 1951 malî yılı Bütçesi tetkik edildi. Bu idare, 1936 yılında Nafia Vekâletine bağlanarak kurulmuş ve 1938 yılında 3424 sayılı Teşkilât Kanunu ile veçhelendirilmiş ve bugüne kadar, kanunda, lüzum görüldükçe tadiller yapılmak ve ek kanunlar konmak suretiyle yürütülmüştür. Halen hükümleri cari olan alâkalı kanunlar şunlardır :

3424 }
3822 } Teşkilât Kanunu ve ekleri.
4467 }

5213 Uçuş tazminatı hakkında.

5367 Yer tesisatının Bayındırlıkça yapılması hakkında.

Kurulması ile beraber, bu teşekküller; Sivil Havacılık ile Hava işletmesi işleri bir araya getirilmiş olduğundan, bir birinden ayrı mahiyette olan bu hizmetler, bütçe ve kadro durumunu az çak müte-dahil ve birbirine girift hale sokmuştur.

Bu tedahülden mütevellit mahzurları izale için, 1949 yılında kabul edilmiş 5367 sayılı Kanunla Sivil Havacılığın yalnız meydan, liman ve bunlaramütaallik bina ve diğer tesislerin inşaaı Bayındırlık Bakanlığına devredilmek suretiyle kısmî bir tasfiye yapılmışsa da, mütaaddit hizmet sahalarında bu tedahül henüz devam etmektedir. Fakat, son zamanlarda bu iki hizmeti birbirinden ayırarak işletmenin esaslı bir şekilde yeniden tanzimi için yeni bir Teşkilât Kanunu projesinin hazırlanmakta olduğu öğrenilmiştir.

Bu takdirde Devlet Havayolları Beynelmîlel şartlara uygun bir şekilde yalnız, bir işletme müessesesi haline getirilmiş olacaktır.

İdarenin bünyesine umumi bir bakış yapılacak olursa, göze çarpan unsurlar, hava meydanları, meydan binaları, hangarlar, tamir atelyeleri, malzeme depoları, fennî tesisler, bilet satış kişeleri, hava nakil vasıtaları ve kara nakil vasıtaları olur.

Hava meydanları :

Memlekette halen işletmenin istifade edebildiği 20 meydan vardır. Bunlardan 13 ü beton ve asfalt pistleri muhtevi ve 7 si topraktır.

Bu, 20 meydana Ankara ve Yeşilköy meydanları, beynelmîlel plânlara göre hava limanı evsafında tesis edilmesi takarrür etmiş ve her ikisinde de inşaaata başlanmış olup bu yıl Yeşilköy meydanını bu hale getirilmek üzere tesisatı tamamlanmaktadır.

Adana meydanının da, küçük mikyasta bir Beynelmîlel meydan haline getirilmesi mukarrerdir.

Diğer 17 meydandan;

Beton döşenmiş olanlar:	Toprak olanlar :
İzmir	Antalya
Balıkesir	İskenderun
Konya	Gazianteb
Afyon	Urfa
Elâzığ	Van
Erzurum	Samsun
Diyarbakır	Kayseri
Malatya	
Bursa	
Sivas	

Meydan binaları:

Bu meydanların hepsinde, ehemmiyetine göre muhtelif evsafa binalar yapılmış olup ihtiyacı karşılamakta kâfi gelmeyen bazı binaların fırsat hâsıl oldukça ıslah edileceği de öğrenilmiştir.

Hangarlar:

Yine bu meydanların 8 inde ihtiyacı karşılamak için hangarlar kurulmuş olup diğerlerinde, esas itibariyle uçak konaklamadığı için şimdilik ihtiyaç görülmemektedir. Fakat, ıslahı düşünülen bazı meydanlara hangarlarında yapılması düşünülmektedir.

Tamir atelyeleri ve malzeme depoları:

İdarenin tamir atelyeleri Ankara Hava meydanında toplanmaktadır. Burada, çıplak bir askeri uçağı, yoleu uçağı haline getirmek için her türlü tamir ve ameliyeler yapılabilmekle beraber, sefer yapmakta olan uçakların, zamanlarla mukayyet olan küçük ve büyük muhtelif her türlü revizyonlarının icrası, en ince ameliye ve fennî kontrollere varıncaya kadar mümkün olmaktadır. Bu suretle, uçak emniyetine taallük eden fennî tetbirlerin vasıtaları İdarenin kendi bünyesi içinde toplanmış ve kurulmuş bulunmaktadır.

Bu yıl vâdesi hulûl etmekte olan en büyük uçak ve motör revizyonları ile, Bayındırlık Bakanlığınca muhtelif sahalarda inşa edilmekte olan yeni fennî tesislerin tamirleri ve Beynelmilel hava limanlarında kurulması meşrut küçük atelyelerin tesisi için lüzumlu malzemeye bütçede işaret edilmiştir.

Malzeme depolarında, uçaklar için her zaman lüzumlu ve ehemmiyetli olan her türlü yedek parçaların mevcut bulundurulması, esaslı bir tertibe bağlanmış olduğu öğrenilmiştir. Yedek parçaların mevcudiyet ve sarfları fiş esasına bağlanmış bulunduğu görülmüştür.

Fennî Tesisler :

Her meydan için bulunması zaruri olan alıcı ve verici telsiz telgraf ve telefon tesisatı bütün meydanlarda kurulmuş olmakla beraber, en son fennî tesislerden de, uçakların her nevi hava şartları içersinde seyahatlerini temin ve gece uçuşlarını sağlayacak (Beacon) ler, lüzumlu 7 meydana ve bundan başka yine (Renc) denilen Radyo sistemi mühim tesisler 9 meydanda kurulmaktadır. Bütün bunlardan başka da, muhtelif birçok isimlerle zikredilen birçok tesislerin daha, müteaddit meydanlarda yapılmakta ve işlemekte olduğu kayıtlardan ve alınan izahlardan öğrenilmiştir.

Bilet Satış gişeleri :

Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa ve Antalya'da İdare kendi bürolarında biletlerini satmaktadır. Diğer İllerde mahallî acenteler vasıtasıyla komisyon mukabili bilet satmaktadır.

Hava nakil vasıtaları :

Halen Hava Yollarının elinde, hizmet harici çıkarılmış, serviste kullanılmakta olan ve yolcu uçağına tahvili icabeden 3 zümre uçak vardır :

A) İngiltere'den alınmış olan 6 tayyare, âzami randıman alınmış olduğundan ve uçuş emniyetleri kalmadığından,

B) Almanya'dan harb içinde alınmış olan 5 Yünkers tipi tayyare gerek harb içinde Almanya'dan yedek parça temin edilememesi ve gerekse, harbi mütaakip yapılan tetkikler neticesinde iktisadi netice alınamaması yüzünden hizmet harici çıkarılmışlardır.

Serviste kullanılmakta olanlar ise, Amerika Ordusundan satın alınan Douglas tipi 33 uçaktan İdarece ıslah ve yolcu tayyaresi haline ifrağ edilen 25 uçak ile ayrıca, İngiltere'den alınmış olan 6 küçük uçaktır ki ceman 31 uçaktır.

Amerika ordusundan satın alınan uçaklardan 7 adedi de yolcu uçağı haline tahvil edilmek üzere idarenin atelyelerinde sıralarını beklemektedir. Ayrıca Douglas tipi bir uçak da geçen yıl kazaya uğriyarak parçalanmıştır.

Yer nakil vasıtaları:

Bunlar, hava seferlerinin, meydanlarla şehirler arasındaki irtibatlarını tamamlamakta olan 33 otobüs ve idarenin diğer hizmetlerine tahsis edilmiş olan 7 kamyonla, 7 yangın otobüsü, sıhhiye otomobili, 5 motörlü vinç, bunlardan başka, umum müdürlükle meydan arasındaki irtibatı temin eden bir kaptıkaçtı ile 2 silindir ve 3 traktörden ibarettir. Havayollarının gördüğü nakliyat hizmetine gelince; bu hizmet iki bakımdan mütalâa edilebilir. Birisi iç ve dış seferleri olarak, diğeri de yolcu ve eşya nakliyatı olarak.

İç seferler:

20 İlimiz arasında iç seferler yapılmaktadır. Kış seferlerinde, toprak olan bâzı meydanların yağmurlardan çamurlaşması ve kısmen de hava şartlarının müsaadesizliği ve teknik tesislerin noksanlığı sebebiyle bu seferlerden (11) ilimiz tatil edilmektedir. Bu hatlardan bir kısmı masraflarını karşılayacak varidat getirmekte, bir kısmı da, masrafları karşılamıyacak durumdadır.

Hava seferlerinin her meydanda ifası zaruri bir âmme hizmeti telâkki edileceğine veya bu hizmetlerde masrafını karşılama prensibi esas tutulacağına göre keyfiyetin sayın komisyonca tezekkür edilmesi faydalı olur.

Gece seferleri:

Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilmekte olan tesisler faaliyete geçtikçe, şimdilik, Ankara, Yeşilköy, İzmir, Adana, Afyon, Diyarbakır ve Malatya meydanlarına gece seferleri ihdas edilmesi için program ve hazırlık yapılması düşünülmektedir.

Dış seferleri:

Bugün yurt dışı sefer hatları şunlardır :

İstanbul - Ankara - Kıbrıs - Beyrut,

İstanbul - Ankara - Beyrut - Kahire,

Hac seferleri:

Dış seferlerinin, masraflarını karşıladıktan başka idareye kâr dahi bıraktığı kayıtlardan çıkarılan neticelerden belli olmaktadır.

1951 yılında, Tahran seferi için bir etüd ve tecrübe yapılarak, müspet netice alındığı takdirde bu seferin ihdası tasavvur halindedir.

Bu hizmetlerin, bir de, millî mânada olan mahiyetiyle Sayın Komisyonca mütalâa edilmesi faydalı olur.

Yolcu nakliyatı:

Yıllar geçtikçe, uçak yolculuğuna karşı rağbet artmakta ve yolcu sayısında her yıl, geçmiş yıla nazaran bir terakki farkı görülmektedir. İşletmenin kurulduğu tarihten itibaren yolcu sayısı şu artmayı göstermektedir.

Yıllar	Yolcu adedi	Hasılat miktarı
1938	399	15 570
1939	2 689	43 258
1940	1 221	23 270
1941	2 189	41 761
1942	5 481	162 452
1943	5 691	257 358
1944	14 249	549 748
1945	18 221	637 326
1946	37 308	1 181 470
1947	74 388	2 699 953
1948	72 262	2 910 429
1949	77 262	4 080 463
1950	67 771	3 433 254 8 aylık

Bu Münasebetle, şu mukayeseyi de arz etmek faydalı olur ki; yolcu nakliyatında işletilen hatların getirmesi lâzımgelen gelir ile elde edilen gelir nispeti % 60 - 70 arasında oynamaktadır. Mesela, 1950 yılının Mart - Ağustos ayları esnasında 6 aylık, yaz ve kış programı karışık olarak bütün hatlardan alınan netice yekûnu şu oluyor.

Hatların getirmesi lâzımgelen gelir	Elde edilen gelir	Fark
3 533 309	2 307 086	1 226 223

Bu mukayesenin verdiği netice % 65 küsurdur ki, hizmetin verimsiz geçen külfeti % 35'e yakın demektir.

Eşya nakliyatı:

Uçaklarla eşya nakil işi Gazete, yolcu eşyası ve postaya munhasır kalmaktadır. Bilhassa, İstanbul ve Ankara'da çıkan gazetelerin yurdun muhtelif merkezlerine en kısa zamanda yetişmesindeki ehemmiyeti hepimiz takdir ederiz. Gazete nakliyatı, yıl geçtikçe hacmi artan bir hizmet mahiyeti almaktadır. İdare, bu hizmeti, başka devletlerin tatbik etmekte oldukları tarifelere nazaran en ucuz bir ücretle yapmaktadır. Gazetenin kilosunu, her hat için maktuân 9 kuruşa nakletmektedir ki, normal hacımdaki 25 gazete bir kilo geldiğine göre, beher gazeteye isabet eden nakliye ücreti 37,5 santimdir. Gazetenin beynelmilel nakliye tarifesi, bilet ücretininin % 75 i, yük tayyaresiyle ve büyük hacımda olursa % 50 si olduğu bültenlerden görülmektedir.

Gazete nakliyatındaki 13 yıllık terakki seyri hulâsaten şudur :

Yıllar	Kilo
1938	1 419
1949	472 038
1950	919 144 10 aylık

Diğer eşya nakliyatına gelince :

Başta balık olmak üzere, istihlâk sahalarına süratle yetiştirilmeleri mühim olan hayvani ve nebati bâzı gıda maddelerinin yük tayyareleri ile nakilleri işinin idarece etüd edilmesi temenniye şayan görülebilir.

Tarife :

İdarenin, yolcu nakliyatı üzerinde tatbik eylediği tarife esas, beher kilometre mesafe için 12,5 kuruştur. Bu haliyle, Türk Havayollarının Tarifesi, hemen hemen en ucuz tarife olduğu bültenlerin tetkikından anlaşılmalıdır. Bunun bir miktar artırılması mevzu bahis olabilir de varidatı artırmak düşüncesinden ziyade, hava seyahatine karşı artmakta olan rağbeti beslemek ve binnetice, uçakla seyahat itiyadını kökleştirmek bakımından tarifenin, daha bir müddet için böylece bırakılması mülâhaza edilebilir.

Benzin :

Benzin fiyatları, hava işletmesinde, üzerinde durulmaya değer bir mesele olarak görülmektedir. Benzin fiyatlarına dar bir zaviyeden bakacak olursak, şu rakamları görürüz.

- A) Bir ton benzin 664 liradır. Yurt içindeki seferler için;
- B) Bir ton benzin 276 liradır. İstanbul'dan dış seferler ve transit seferleri için.

Alınmakta olan Gümrük Resmî ve diğer vergiler yekûnu satış fiyatının % 50 sini geçmekte olup hava seferlerimizin inkişafı noktasından Gümrük tarifesinde tenzilât yapılması hattâ tamamen kaldırılması temenniye şayan bir mesele olarak mütalâa edilebilir. Gerçi, fiyatlarda tenzilât düşünülürken bunun suiistimallere yol açması mülâhazası da fikirleri işgal edebilirse de;

- A) Tesellüm tarzının, meydana ve doğruca uçağın deposuna koymak suretiyle yapılmakta olması,
 - B) İşletmenin ayrıca benzin depo tesisatı bulunmaması,
 - C) Sarfiyatın, hatlar üzerinde ve kilometre hesabı üzerinden tesbit edilmekte bulunması ile müfredatının da daima malûm olması,
 - C) Tayyare benzininin, evsaf itibadiyle her işde kullanmaya müsait olmaması,
- Fikirleri bu mülâhazadan uzaklaştırabilir.

Havayolları İdaresiyle münasebette olan teşekküller:

Havayollarının gördüğü hizmetin mahiyeti itibariyle, seferlerin emniyeti bakımından Devlet Meteoroloji teşkilâtı ile sıkı bir münasebet tesis edildiği ve bir kısım meydanların binası içinde Meteoroloji Seksiyonlarının mesai iştiraki halinde çalışmakta olduğu ve bir kısım meydanların da şehirdeki Meteoroloji teşkilâtından daima teknik malûmat almakta oldukları öğrenilmiştir.

Turizm dâvasında da, hava işletmesinin mühim rolü olduğunu zikrederken, idarenin bu mevzu da uhdesine düşecek vazife ve hizmetleri görmek için yapılacak teklifleri etüde hazır bulunduğu intiba alınmıştır.

Devlet Havayollarının bünyesine ve bu günkü durumuna böylece kısa bir temastan sonra şimdi 1951 yılı bütçesinin mütalâa ve tahliline geçelim.

Gider Bütçesi

I. A cetveli (I. Kısım)

B. 201 Aylıklar:

Bu bölüm yekûnunda 9 000 lira bir fazlalık vardır. Bunun sebebi ise, 4598 sayılı Kanun hükmünce, terfi müddetlerini doldurmuş olan memurların üst derece maaş farklarının bütçeye konmuş olmasıdır.

Teşkilât Kanununa göre, 1 No lu cetvel mucibince istihdam edilen memur sayısı 68 olup bunlardan yalnız 20 memurun üst maaşa istihkak kesbelediği kayıtlardan görülmüştür.

Fark yekûnu 13 500 liraya balığ olduğu halde, daha yukarı derecede, dün aylığı almak ve inhilâl ihtimalleri mülâhazasıyla 4 500 lirası tasarruf kaydı ile tenzil edilerek 9 000 lira teklif edilmektedir.

B) 202 Ücretler :

Devlet Havayollarında, 2 zümre ücretli hizmetliler vardır. Biri, diğer bakanlıklarda olduğu misilli Bütçe Kanununun D cetveline bağlı olanlardır. Diğeri, 4467 sayılı Teşkilât Kanununun 2 nci maddesi hükmünce, 3656 sayılı Kanunun 19 neu maddesi hükmüne tâbi tutulan pilot, makinist, telsizci, meydan müdür, memur ve ve kâtipleri gibi havayollarının esaslı unsurlarını teşkil eden personellerdir.

Bu bölümün 2, 3 neü maddelerinde mevcut olan, fazlalık :

A) Bu yıl, 5367 sayılı Kanun mucibince Bayındırlık Bakanlığı tarafından inşa edilen meydanlarda fennî tesislerin muhafaza tamir ve işletmesi için;

B) Eldeki uçakların gövdelerine taallük eden 6 000 saatlik büyük revizyon müddetinin hulûl etmesi;

C) 1950 yılında mevcut 25 faal uçağa bu yıl, 7 uçak daha ilâve edilmiş olması;

Ç) Yeni seferler ihdası ve seferlerin sıklaşması yüzünden lüzumlu olan personelin istihdamı zâretinden ileri gelmektedir. Bu sebeplerle D cetveline;

Personel :

198 yeni tesisler dolayısıyla (Bu personel miktarı fennî tesislerin mahiyetine göre Bayındırlık Bakanlığınca tesbit edilmiştir. 6700/3207 sayılı yazıya bağlı cetvel).

30. 1951 kadrosuna idarece ilâve suretiyle ceman 228 personelin istihdamına lüzum gösterildiği görülmektedir. Binaenaleyh; 1950 kadrosundaki 622 personele 228 yeni personel ilâvesiyle 1951 yılı için ceman 850 personelin istihdamına lüzum gösterilmektedir.

Bu münasebetle şu noktanın da kaydedilmesi faydalı olur.

İşletmelerde istihdam olunan teknik personelin uçak başına isabet eden miktarı mukayese edilecek olursa, beynelmîl bültenlere nazaran en az miktarın bizim Havayollarına düştüğü görülmektedir.

Meselâ; aynı tip tayyare kullanan Çekoslovak Hava İşletmesinde uçak başına 43 personel kaydı görülmekte olup; sivil havacılık hizmeti de dâhil olduğu halde Türk Havayollarında uçak başına 27 personel isabet etmektedir.

Bir de, (D) cetvelinde müfredatı ile gösterildiği veçhile bu 850 teknik eleman, hizmet mahiyetine göre esaslı bir tasnife tâbi tutulmuştur. Bu tasnif neticesi olarak hazırlanmakta olan yeni teşkilât kanunu da nazara alınmak suretiyle ve havayollarında görülen bâzı mühim hizmetlerin hususiyetleri mülâhaza edilerek bir kısım elemanların ücretleri artırılmıştır.

Böylece, bu bölümdeki tezayüdün sebepleri şunlar oluyor :

A) Yeni tesislerin kullanılması ve bakımı için Bayındırlık Bakanlığınca tesbit edilen 198 personelin ücretleri.

B) İdarece, kadroya ilâveten istihdamına lüzum gösterilen personelin ücretleri.

C) Ceman 850 personelin, yeni bir hizmet tasnifine tâbi tutulmaları neticesi ücretlerine yapılan zamlar.

Binnetice, bu bölümde şöyle bir kadro meydana çıkmaktadır.

Lira

1 590 000	3, 4 neü maddelerin 1950 Bütçesindeki yekûnu.
989 100	228 personelin 12 aylık ücretleriyle ücret zamları yekûnu

2 579 100	1951 Bütçesine konması icabeden yekûn.
-----------	--

152 700	Personellerin tedarik ve istihdamlarına kadar tasarrufu muhtemel olan tahsisat.
---------	---

2 426 400	1951 yekûnu.
-----------	--------------

Yapılan tetkikat ve alınan izahat neticesinde, Havayolları İşletmesindeki emniyetin ehemmiyeti ve müessesenin gördüğü hizmetlerin beynelmîlel mahiyeti bakımından bu personelin istihdamları ve lüzumlu olan tahsisatın itası yerinde olacağı mütalâasıyle; keyfiyetin Sayın Komisyonea da incelenmesi faydalı görülür. 201 ve 202 nei bölümlerdeki memur ve müstahdemlere şâmil olmak üzere; 4 kişinin emekli olarak ve bir kişinin de ek vazife verilmek suretiyle istihdam edilmekte oldukları görülmüştür.

Bölüm 204 — Yabancı memur ve tercümanlar ücreti:

1950 yılında biri telsiz ve seyrüsefer aletleri diğeri motör ve gövde revizyonları için C. A. A. teknik yardımından faydalanmak suretiyle iki Amerikalı mütehassıs istihdam edilmiştir.

1951 yılında bunlara ilâveten, bir de İls denilen aletlerle uçakların sisli havalarda meydanlara inip meydanlardan kalkmaları usulleri (Göz iniş ve kalkış) için üçüncü bir mütehassıs masrafları karşılığı olarak 52 500 lira tahsisat konulmuştur.

Bölüm 208 —

1. Memurlara verilecek ikramiyeler hususunda ittihaz edilecek umumi kaideye uyulması düşünülmektedir.

2. Ücretlilerden;

A) Ordudan muvakkaten alınıp istihdam edilen pilot ve makinistler için ve ,

B) Mühim vazife gören personeller için de müessesenin hususiyetine göre şimdiye kadar verilmekte olan bu ikramiyenin verilmesi lüzumlu görülmektedir.

Bu takdirde, bu maksatla fazla ödenek talep edilmeyerek, 211 nci bölümdeki uçuş kilometre bölümünden yapılacak tasarruftan temini münasip görülmekte olup bu cihetin komisyonca mütalâası temenniye değer görülmektedir.

Bölüm 209 — Emekli Sandığına yapılacak ödemeler Kanunu 5434:

1. 41 101 lira fazlalık kadro artışlarından mütevellittir.
2. 7 173 lira noksanlık 1950 yılı bütçesine nazaran dır.

Bölüm 211 — 5213 Kanun mucibince uçuş tazminatı:

A) Bu bölümden 40 000 liralık tasarrufun, 208 nci maddedeki ikramiyelere karşılık gösterilmesi azruri görülmüştür.

B) Tezayüt sebebi ise, 1951 yılında artacak seferlerle Hac seferleri düşünülerek fazla tahsisat konulduğu anlaşılmaktadır. Bu cihetin bilhassa dış seferler ihdası bakımından mütalâa edilmesi temenniye şayan görülür.

Bölüm 221 — 5434 sayılı Kanunla emekli, dul ve yetim aylığı :

1950 yılından evvel emekliye ayrılmış beş kişinin emekli maaşları karşılığıdır. Bu bölümden 1 000 lira noksanlık, 3 000 liranın kâfi geleceği anlaşılmış olduğundan mütevellittir.

II - Kısım : Yönetim giderleri.

Bölüm 301 — Merkez büro giderleri :

Bu bölümün 2 nci maddesinden bir miktar tasarruf yapılması düşünülebilirse de,

- A) Bayındırlık Bakanlığınca devredilecek tesisata (Range) alınacak eşya;
- B) Bilet satış bürosunun noksanlarını tamamlamak için alınacak eşya;
- C) Merkezdeki atelyelerde çalışan işçilerin soyunmaları için İş Kanununa tevfikân yapılacak dolaplar;
- D) Mevcut eşyanın tamirleri;

E) Kantarlar, saatler, yazı ve hesap makinelerinin tamirleri için lüzumlu masraflar bu maddeden sarfedileceğine göre, tenzilât yapılması arzusunun mümkün kılınmıştır.

3 ncü maddeden de bir miktar tasarruf yapılması düşünülebilirse de, merkezdeki bütün atelye ve tesisatın temizlik, yazı, ilân ve alım, satımlara mütalâa masrafların bu maddeden yapılacağına ve verilen izahata göre bir imkân görülemez. Bu bölüm yekûnu geçen yılın aynıdır.

Bölüm 302 — İller büro giderleri :

Bu bölümdeki 65 000 lira fazlalık, Bayındırlık Bakanlığınca Yeşilköy'de inşa edilip 1951 yılında idareye teslim edilecek olan Milletlerarası hava limanına ait binanın tefriş ve tenviri maksadiyledir.

Alınan izahata göre, bu hava limanına, mütaaddit ecnebi şirketlerin uçakları geceli gündüzlü daima uğriyarak geçmekte ve bir kısmı gecelemetedir.

1950 Aralık ayının ilk haftasına ait tabloya göre, 12 muhtelif ecnebi şirketinin 26 tayyaresi uğramış ve bunların 10 tanesi gecelemiştir. Gerçi binanın hususiyetine göre tam tefriş için yüz binlerce liralık eşyaya ihtiyaç varsa da bütçeye birdenbire yük olmamak maksadiyle bu yıllık ancak 50 000 liralık eşya ile alâküllühal idare etmek ciheti iltizam edilmiştir.

Geçen yıl miktarına tekabül eden 10 000 lira ise 20 meydana 500'er lira hesabıyla konmuştur.

4 ncü maddedeki 15 000 lira fazlalık da, 1950 de konmuş olan tahsisatın kâfi gelmemesi yüzünden talebedilen 5 000 liralık ek ödenekle beraber bu binanın aydınlatılmasına karşılık olarak talebedilmektedir. Ayrıca, diğer meydanlarda yapılan bâzı tesisat münasebetiyle artmış olan aydınlatma ihtiyacının da bu arada mütalâası icabetmektedir.

5 nei madde ısıtma masraflarının geçen yılın aynı olarak gösterilmesi sebebi, Yeşilköy binasının teshini işi teknik vasıtalarla birlikte ve bir merkezi teshin usulü ile mazot mevzuunda mütalâa edilmiş olmasıdır.

Bölüm 304 — Posta, telgraf ve telefon ücret giderleri :

Madde 1, 2 — Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri için geçen yıl konan 4 000 lira kâfi gelmediğinden 4 000 liralık ek ödenek talebedilmiştir. Bu suretle 1950 yekûnu 10 000 rakamını arz etmekte ise de, bu yıl, muhaberat kısmen yeni tesis edilen (Teletipe) sistemi ile yapılacağından yalnız 2 000 lira bir fazla ödenek talebi ile iktifa edilmiştir.

Madde 3 — Merkez telefon masraflarındaki fazlalık, iş hacminin artmış olmasından mütevellittir. 1950 yılı için ek ödenek talep edilmek suretiyle ihtiyaç karşılandığına göre, bu fazlalık zaruri görülebilir.

Madde 4 — Bu maddedeki 35 000 lira fazlalık yek nazarda dikkati çekmekte olup, tetkik neticesinde, bunun yalnız muhabere masrafı karşılığı olmadığı meydana çıkmaktadır.

Balıkesir, Gaziantep, Urfa, Erzurum ve Samsun meydanlarıyla şehirler arasındaki mesafeler vasatı olarak altı kilometre hesap edilmektedir. Bu mesafeler üzerinde muhabere tesisatı yapılacaktır. Bu tesisat masraflarının muhabere maddesinden sarfedilmesinde bir mantıksızlık görülmekte ise de, Maliye Bakanlığının 3 . X . 1950 gün ve 112235/4-4502 sayılı tebliğine imtisalen tesisat ve muhaberat masrafları aynı madde içersinde tevhidten gösterilmekte olduğu anlaşılmıştır.

Binaenaleyh yukardaki sebeplerle bu bölüm 42 000 lira fazlasıyla teklif edilmektedir.

Bölüm 305 — Kira karşılığı :

Teşkilâtın, daire, bilet satış bürosu, garaj ve fennî tesisleri için kiraladığı binaların bedelleridir. Fazlalık, yeni bir artış olmayıp malî yılın Mart ayına intikal etmesinden mütevellittir.

Bölüm 306 — Giyecekler :

Bu bölümdeki 40 000 lira fazlalık, yeniden istihdamları teklif edilen 228 personelin giyecekleri karşılığı olarak konmuştur.

Bölüm 307 — Yolluklar :

Madde 1. — 10 000 lira fazlalık yeniden istihdamları teklif edilen 228 personelin tâyin edildikleri vazifelerin başına gitmeleri için yolluk karşılığı olarak.

Madde 2. — 10 000 lira fazlalık Bayındırlık Bakanlığınca devredilecek yeni fennî tesisatın teslim ve tesellümü ile daimî kontrolleri karşılığı olarak.

Madde 3. — Müfettişler yollukları tasarruf edilerek yalnız madde ipka edilmiştir.

Madde 4. — Yabancı memleketler yollukları geçen yılın aynıdır. Bu yollukların sarf yerleri başlıca şunlardır :

- A) Hariçten alınacak malzeme için gönderilecek memurların masrafları.
- B) Hariçteki acentaların hesaplarını tetkik için gönderilecek memurların masrafları.
- C) Yeniden açılması düşünülen haricî seferler için ilk temas masrafları.

Yukardaki masraflarla müessesenin hususiyeti bakımından kendiliğinden tasarruflar husule gelmekte olduğu da görülmüştür.

Bunlar da, seyahatin uçakla yapılmasından ve uçağın temin eylediği süratten husule gelmektedir.

Madde 5. — 10 000 lira fazlalığın sebebi, bu sene istihdamı teklif edilen bir pilot mütehasssın mukavele gereğince ailesi de dâhil olduğu halde memleketimize gelme yoluğu karşılığıdır. Diğer 10 000 lira ise, mevcut olan mütehasssınların memleketlerine dönmeleri ihtimali ile masraf karşılığı olarak konmaktadır. Gitmedikleri takdirde bu madde muhtevası tasarruf edilmektedir.

Bu sebeplerle bölüm, 30 000 lira fazlasıyla ve 1 ve 1 499 lira eksiğiyle teklif edilmiştir.

Bölüm 309. — Hava, kara ve deniz taşıtları giderleri :

Bölümün muhtelif maddelerindeki fazlalıklar yekûnu 1 097 500 lira tutmaktadır.

Madde 1 de 616 000 lira fazlalık, 1951 için tesbit edilen programda müşahede edildiğine göre bil-hesap tesbit olunan 911 000 kilometre uçuş fazlalığını karşılayacak akaryakıt bedeli. 1950 yılı için 180 000 lira ek ödenek istenilmiştir.

Madde 2 de 280 000 lira fazla, uçak motorlarıyla büyük (Gövde) revizyon miadları hulûl etmiş olan uçaklar için satın alınacak malzeme bedelleri.

Madde 4, 6 da 20 000 lira fazlalık, eskimiş olan taşıt vasıtalarının ve muhtelif fennî tesislerin tamir karşılığı olarak.

Madde 5 de 56 500 lira fazlalık, Bayındırlık Bakanlığınca Beynelmilel hava limanı olarak inşa edilip 1951 de idareye devredilecek olan Yeşilköy'deki binaya ait tesislerin işlemlerini temin maksadıyla alınacak fennî malzeme karşılığı.

Madde 7 de 125 000 lira fazlalık, tesisatın ve nakliyatın artması, personelin çoğalması, yeni uçakların servise girmesi, yeni seferler ihdası ve yolcunun çoğalması ve sair sebeplerle R cetvelinde izahı mevcut bu maddeye taallük eden hizmetler de çoğalmış bulunmaktadır.

1950 yılında 58 000 lira tahsisat kabul edilmiş ise de bu miktar kâfi gelmiyerek 10 000 lira münakâle ve 30 000 liralık ek ödenek talep edilmek suretiyle tahsisat yekûnu 98 000 liraya baliğ olduğu görülmüştür ki; bu hesaba nazaran, 1951 yılı için talebedilen fazla miktar hakiki olarak 85 000 liradır.

Ayrıca, 451 nci bölümün 1 nci maddesiyle görülen bâzı hizmetlerin de bu maddeye nakli sebebiyle mezkûr bölümden 10 000 lira düşülmüş bulunmaktadır.

Bu bölümün muhtevi olduğu masraflar, umumiyetle hesaplara ve fennî raporlara müstenit olacağına göre tenzilât için üzerinde durulacak taraflı görülmemiştir. Böylece, bu bölümün fazlalığı 1 097 000 liraya baliğ bulunmaktadır.

Bölüm 408. —

Meydanlarda toplanan satınalma komisyonlarına gelen belediye meclisi âzaları için huzur hakkı verilmesi lüzumu karşısında bu bölüm ihdas edilmiş ve 500 lira tahsisat kılınmıştır.

Bölüm 412. —

Yeniden satın alınması lüzumu hâsil olan oksijen cihazı, pülvarizöterler, sıhhi imdat sandıkları, kuru kan plâzması, personelin çoğalması sebebiyle İş Kanunu hükümlerine göre lüzumlu tedbirler ve diğer bâzı sıhhi malzeme ve edviye karşılığı olarak 10 000 lira fazla bir tahsisat talebedilmektedir.

Bölüm 451. — Yayın ve propaganda giderleri:

Madde 1. — Meslekî, fennî ve idari, malî kitapları satınalma, ve meslekî mecmua, bülten ve gazetelere abone ve ayrıca bilet satış salonlarında ve tayyarelerde yolcular tarafından aranan mecmualar bu tahsisatla karşılanmaktadır.

Daha evvel yolculara mahsus bilet, tarife, matbu evrak ve defterler ve buna mümasil evrakların tabiiyeleri ve kâğıt bebelleri bu maddeden sarfedilirdi.

Bu işler, işletme ile ilgili görüldüğünden, Maliye Bakanlığının gösterdiği lüzum üzerine 1951 de 309 neu bölümün 7 nei maddesine nakledilmiştir. Bu sebeple bu maddeden 10 000 lira düşülmüştür.

Madde 2. — Afişler, resimler, ilânlar, reklâmlar, tercüme masrafları, fuar ve sergilere iştirak ve diğer propaganda masrafları bu maddeden yapılmaktadır. Geçen yılın aynidir.

Bölüm 452. — Staj ve öğrenci giderleri :

Amerika'dan istenen 16 stajyerden 4'ü 1950 yılında gönderilmiş olup 7 si de 1951 de ve son 5 stajiyerin bilâhara gönderileceği öğrenilmiştir. Bu stajiyerlerin masraflarını karşılamak üzere 1 nei maddeye konan 35 000 lra 1950 yılı Bütçesindekinin aynidir.

2 nei maddeye, Teknik Üniversite ve sanat enstitülerinde, idare namına teknik bilgiyi haiz eleman yetiştirmek için talebe ve kurs masrafları karşılığı olarak yeniden 25 000 lira bir tahsisat konmuştur. Maksada göre, bu tahsisat yerinde görülebilir.

Bölüm 457 —

Beynelmîlel toplantılar masraflarını karşılayan bu bölümde, 1950 yılında İstanbul'da toplanan ICAO Orta - Şark toplantısına tahsisen konmuş olan 30 000 lira bu yıl kaldırılmış bulunmaktadır.

1946 dan beri ICAO'nun muhtelif memleketlerde yaptığı muntıkavi toplantılarına ve İstanbul toplantısından sonra yine Portekiz'de yapılan toplantıya Türkiye iştirak edememiştir. Bu hususta küçük bir fikir vermek lâzımgelirse, İstanbul'daki toplantıya meselâ, İngiltere 30, Amerika 25, Mısır 8, Suriye 4, İran 6 murahasla iştirak etmiştir. 5 Komisyon halinde çalışan bu toplantıda, 175 ecebi murahasla 17 muhtelif Devlet temsil edilmiştir.

Bu gibi beynelmîlel toplantılarda Türkiye'nin de temsil edilmesi şayanı arzu görülmesi bakımından bu cihetin, sayın Komisyonumuzun tetkik nazarına arz edilmesi çok yerinde olur.

Bu maksatla 1951 yılı bütçesinde 10 000 lira tahsisat talebedilmektedir.

V. - Kısım Borçlar

Bölüm 501 —

1950 yılında 40 000 liralık tahsisata mukabil 130 000 liralık tediye yapılmış olduğundan bu yıl 40 000 lira fazlasıyla ödenek talebedilmektedir.

Bölüm 502 —

Gümrük idaresince tahakkuk ettirilmiş ve talebedilen gümrük resmidir. Geçen yıla nazaran 125 018 liralık bir fazlalık görülmektedir.

2. A Cetveli

Yatırımlar kısmının 901 nei bölümünde geçen yıla nazaran 670 000 liralık fazla bir ödenek istenmektedir. Bunun 572 000 lira gibi mühim bir miktarı meydanların bilhassa pistlerinin onarılmasına tahsis edilmektedir. Yeşilköy, Ankara, Adana ve İzmir meydanlarında yıllardan beri esas-

lı bir tamir yapılmaması yüzünden husule gelen çatlak ve çöküntülerin yıllar geçtikçe müterakki bir masrafı istilzam edecek şekilde artmakta olduğu öğrenilmiştir. Bir taraftan uçak ve dolaşısıyla hayat emniyetiyle alâkalı olan, diğer taraftan da yıllar geçtikçe daha fazla masraflara yol açmakta olan bu ârızaların izalesi lüzumlu görülmektedir.

Bundan başka, 19 meydanda kısmen bina ve hangar tamirleriyle meydanlara ait bâzı tesisatın ıslan ve tamiri için de 98 000 lira fazlasıyla istenen tahsisat ilerde daha fazla masraflara kapı açmamak mülâahzasiyle mahalline masruf sayılabilir.

Ayrıca 3. neü maddede geçen yıla nazaran 30 000 lira noksanı ile ödenek istenmektedir.

Bölüm 902 —

Yatırım kısmının en yüksek masraf yekûnunu ihtiva eden bu bölüm üzerinde yapılan incelemede bir ve ikinci maddeler muhtevası tamamen işletmenin emniyet ve inkişafı ile çok alâkalı mahiyet göstermektedir.

İşletmenin elinde bulunan otomobillerin bir kısmı bir hayli yıpranmış bir hale egldiğinden bunların, tedricen yenileriyle tebdili, ilerde toplu bir masrafa uğramamak ve eski otobüslerin çekmekte olduğu tamir masraflarını kısmen ve tedricen önlemek bakımından hesaplı bir tedbir adde diledilir.

Bayındırlık Bakanlığınca kurulmakta olan (Range) fennî tesisatının dâimî kontrol altında bulundurulmaları lüzumu üzerinde yapılan hesap ve tetkiklerde bu kontrollerin, uçaklarla yapıldığı takdirde bir yıl zarfında 4 jip bedeline tekabül edecek masrafları istilzam edeceğinden, hem hizmeti basitleştirmek ve hem de tasarruf mülâhazasiyle yalnız kontrol hizmetinde kullanılacak olan telsiz tesisatlı bu jiplerin satın alınması faydalı görülmüştür.

Yapılan hesap üzerine şu netice elde edilmektedir.

9 745,5 Lira bir uçağın, bir ayarı için masrafı,
752,5 Lira bir jibin bir ayar için masrafı,

8 993 Tasarruf farkı.

Bir deniz motörü tedariki Beynelmilel lüzum mahiyetini taşımaktadır. Bu sebeplerle bu bölüm 1950 yılına nazaran 1 004 307 lira fazla ve 101 800 lira noksan tahsisatla teklif edilmekte ise de, bu bölümden 652 507 lira Amerikan ve İngiliz kredilerinden satın alınan uçak malzeme bedeli olarak doğrudan doğruya Hazineye ödenecek taksit karşılığıdır.

Bölüm 903 —

Bu bölümde meydanların bakımlarını temin edecek bâzı makinelerle mevcut elektrojen guruplarının yedek parça ithiyaçlarını karşılayacak tahsisat istenmektedir.

Hizmetin ârızasız devam ve emniyetin ârızaya uğramaması için elektrojen guruplarına talep edilen 100 000 lira yeni ödeneğe ehemmiyet atfedilmiştir.

Pasif Korunma için istenilen 2 000 liralık yeni ödenek talimatname icabındadır.

Bölüm 904 —

Döner sermayenin ne maksatlarla işletileceği hakkında hususi bir kanun teklif edileceğine göre bu kanun komisyonunuza geldiği takdirde etraflı olarak konuşulur.

B) Cetveli

Gelir Bütçesinin 1 nci bölümü bilet ve bagaj gelirleri yekûnu olarak 1950 Bütçesinden 300 000 lira fazlasıyla 4 320 000 lira olarak tahmin edilmektedir.

İkinci bölümde çeşitli gelirler geçen yılın aynı olarak tahmin edilmektedir.

Üçüncü bölümde Hazineden yardım olarak, 1950 yılına nazaran 5 801 931 lira fazlasıyla 6 351 931 lira teklif edilmektedir ki; yatırımlar kısmında tafsilâtiyle zikredilmiş olan, gerek sivil havacılık gerekse işletmenin tekâmül ve inkişafı için azruri görülen masrafların yapılması sebebiyle bu yıl Hazineden 6 küsur milyon gibi bir yardıma ihtiyaç hâsıl olduğu görülmektedir.

Dördüncü bölümde de idare, geçen yıldan bu yıl bütçesine 681 665 lira devretmektedir.

Böylece idarenin 1951 yılı gelir bütçesi olarak teklif edilen meblâğ yekûnu 11 583 596 lirayı bulmaktadır.

Bütçe üzerinde bâzı tahliller

1950 Bütçesine hasılat geliri yekûnu olarak 4 250 000 lira konmasına karşılık Aralık ayı sonuna kadar 10 aylık hasılat kayıtlara göre 331 021 lira fazlasıyla 4 587 021 liraya baliğ olmaktadır. İçinde bulunduğumuz Ocak ve Şubat ayları için aynı ayların bir yıl evvelki hasılat yekûnu olan 253 000 lira ilâve edilirse bütçedeki tahmine nazaran 590 000 lirayı geçen bir fazlalık görülür. Bu hesaba göre tablo şudur :

Lira

4 587 021	1950 Bütçe yılından 10 aylık hasılat yekûnu
253 000	Ocak ve Şubat ayları için tahmin edilen miktar
<hr/>	
4 840 021	Tahakkuku muhammen 12 aylık hasılat yekûnu
4 250 000	1950 gelir bütçesindeki muhammen hasılat yekûnu
<hr/>	
590 021	Tahakkuk eden fazlalık

Vaziyeti bir de şu bakımdan tetkik edelim :

İdarede, işletme hizmetleri ile sivil havacılık hizmetlerinin birbirine karışmış halde toplanmış olduğu yukarıda kaydedilmişti.

Bilumum yer inşaat ve tesisatından başka :

Meydanların bakım, tamir ve idareleri, binaların bakım ve tamirleri Beacon, Range tesislerinin işletme ve tamirleri, bilumum telsizlerin işletme ve tamirleri, hava trafik kontrolü, sağlık, yangın ve imdat ekipleri gibi birçok hizmetler sivil havacılığın unsurlarından olduğuna göre, 1951 masraf bütçesinde girift halde bulunan bu iki zümre hizmete isabet eden miktarlar, hesaba müstenit ve kısmen de takribî olarak tefrik edildikte bütçenin 5 000 000 kısmı sivil havacılığa ve 6 583 931 lirası da Havayolları İşletmesine taallük eylediği görülmektedir.

Yatırım bütçesinin mevzuları, uçak, motör, makine, atelye edevatı, yedek parçalar ve saire gibi müesseseye yeni kıymetler ilâve eden eşya ve fennî tesis malzemesi olduğuna göre, bütçeye bu maksatla konan tahsisat ile işletme hizmetinin yürütülmesini müstelzim masraflar arasında bir mahiyet farkı belirmektedir.

Yatırım bütçesi, bir taraftan da müessesenin inkişaf seyrine ve fennî icaplara tâbi olarak bâzı yıl mütevazı, bâzı yıl da hayli yüksek miktarda tahsisatı muhtevi olarak çıkmaktadır.

Binaenaleyh; yukarda Havayolları İşletmesine ayrılan yekûndan, yatırım bütçesinde yer alıp işletmeye taallûk eylediği tesbit edilen 1 447 507 lira tenzil edilecek olursa, Havayolları esas işletme masrafı hakikata yakın olarak 5 136 424 lira olarak meydana çıkar. Bu rakam 1951 yılı muhammen hasılat yekûnu olan 4 550 000 lira ile karşılaştırılınca, idarenin işletme hizmeti masrafını karşılamak için muhammen olan hasılatın da 586 424 lira bir noksanlık olduğu görülür.

Tablo şudur :

Lira	
11 583 931	1951 bütçe yekûnu.
5 000 000	Sivil havacılığa taallûk eden yekûn.
6 583 931	Hava işletmesine taallûk eden yekûn.
1 447 507	Yatırım bütçesine taallûk eden yekûn.
5 136 424	Esas işletme hizmeti masrafı.
4 550 000	1951 bütçe yılında muhammen hasılat yekûnu.
586 424	Masrafı karşılamıyan hasılat noksanı

İlişik hasılat ve faaliyet cetvelinden bilhassa son yıllardaki hasılat artış seyri tetkik edildikte, görülecek tezayüt farkları bu noksanı telâfi eyliyeceği hakkında kanaat verir. Meselâ,

1948 yılında 3 milyona yakşalan hasılat,

1949 yılında 4 milyonu geçmektedir.

1950 yılında 4 milyon 840 bini bulmaktadır.

1950 yılında başlamış olan geniş inşaat ve tesisatın iş hacmi üzerinde husule getireceği inkişaf, ihdas olunacak yeni değerlerin doğuracağı verimli neticeler ve ittihaz edilecek bâzı esash tedbirlerle, yalnız bir hava işletmesi halinde mütalâa olunacak müessesenin, birkaç yıl içinde yatırımlara da medar olacak hasılat fazlası temin edebilecek hale gelmesi mümkün görülebilir.

Yukarda açıklandığı veçhile, iş hacminin verimi, tam miktarından % 35 noksanı ile yani % 65 nispetinde tahakkuk etmektedir. Bu nispetin yükselmesi, işletme hesabına artık masrafı müstelzim olmadan husule gelecek irat mahiyetinde olacaktır. Bu da çok şayanı temenni bir keyfiyet addedilebilir.

Ek ödenekler :

1950 yılı bütçesinde bâzı bölüm ve maddelere kifayet etmiyen ve ceman 401 312 liraya baliğ olan ihtiyaç, münakale ve ek ödenek teklifi suretiyle talebedilmekte olup, bunun için, kısmen bütçe heyeti umumiyesinden husule gelen bâzı tasarruflarla 1950 yılı hasılat fazlasından karşılık bulunmuş olduğu görülmüştür.

Devlet Havayollarının 1951 yılı Bütçesine taallûk eden işbu rapor Bütçe Komisyonunun tetkik ve mütalâasına saygı ile arz olunur.

Aydın Milletvekili
Ethem Menderes

Devlet Havayollarının 1938 - 1950 yılları faaliyetini gösterir tablo

Yıllar	İŞLETİLEN			SEFER		BİLET		BAGAJ	GAZETE		POSTA		Çeşitli gelir Lira	Gelir toplamı Lira	
	Hat sayısı	Hat uzunluğ-u Km.	Uçak sayısı	Aded	Kilometre	Aded	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Lira	Kilo			Lira
1938	3	1.136	8	269	128.347	399	14.963	903	388	1.419	145	176	179	—	15.570
1939	4	1.656	8	923	397.330	2.689	37.718	3.266	914	4.946	1.135	1.001	1.051	1.990	43.258
1940	4	1.656	8	556	228.070	1.221	20.361	2.544	570	6.565	1.052	308	462	1.275	23.720
1941	4	1.656	8	507	177.060	2.189	34.885	3.225	1.917	2.191	332	294	440	4.187	41.761
1942	3	1.380	8	844	358.300	5.481	148.721	7.700	4.185	8.174	1.115	977	1.465	6.966	162.452
1943	3	1.681	10	967	365.920	5.691	218.636	28.560	18.381	12.178	1.656	2.492	3.739	14.946	257.358
1944	8	4.835	13	1.822	615.038	14.240	485.729	78.909	40.929	33.910	3.405	2.991	5.856	13.829	549.748
1945	9	4.697	16	2.382	718.073	18.221	572.831	82.882	42.595	38.566	3.471	5.042	9.524	8.905	637.326
1946	11	5.887	16	3.105	850.909	37.308	1.057.638	141.975	63.973	44.637	4.017	6.516	12.296	43.547	1.181.470
1947	12	6.457	17	6.668	1.788.139	74.388	2.461.964	384.149	77.606	107.354	9.662	15.461	29.304	121.418	2.669.953
1948	13	6.961	20	7.322	1.978.399	72.262	2.536.683	430.300	85.299	295.043	17.554	24.350	35.972	234.921	2.910.429
1949	14	8.359	21	8.748	2.365.773	77.262	3.572.619	635.993	122.705	472.038	42.484	49.689	69.097	272.758	4.080.463
1950	13	8.418	23	7.928	2.065.828	67.771	2.993.785	593.718	117.812	750.669	67.560	47.083	61.301	192.796	3.433.254

Not : 1950 yılı geliri Mart - Ekim aylarından ibaret olmak üzere sekiz aylıktır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/82

Karar No. 37

17 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçesi hakkında, Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 30 . XI . 1950 tarihli ve 71/1728 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Ulaştırma Bakanı Seyfi Kurtbek ve Havayolları Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığının yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Genel Müdürlüğün 1951 yılı bütçesini, Komisyon adına inceleyen raportörün raporu okunarak tümü üzerinde gerekli izahlar alınmış ve bölümlerin görüşülmesine geçilmiştir.

Gider bütçesi:

Havayolları Genel Müdürlüğünün bu yılki bütçesi geçen yıla nispetle 2 425 723 lira fazlasıyla 8 183 596 lira olarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

Bu fazlalık kısımlar itibariyle şöyledir:

İkinci personel giderleri kısmında: 971 004, üçüncü yönetim giderleri kısmında: 1 283 401, dördüncü daire hizmetleri kısmında: 5 500, beşinci borçlar kısmında: 165 818 lira olarak görülmektedir.

İkinci ve üçüncü kısımlarda görülen fazlalık, bu yıl merkezde yapılmakta olan motör ve gövde tamiratının sefer nispetinde fazlalaşması ve eldeki harb tayyarelerinin yolcu tayyaresi haline ifrağı hakkındaki faaliyete hız verilmesi hasebiyle fazla yevmiyeli işçi alınması ve 1951 yılında Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilen meydanlardan ve tesislerden bir kısmının idareye teslimi sebebiyle bu yerlerin muhafaza ve işletme personelinin temini ve yine bu yıl yeniden açılacak Eskişehir ve Balıkesir meydanlarının personel ihtiyacının karşılanması ve seferlerin çoğalması sebebiyle hava ve yer taşıtları giderlerinin tezayüdünden ileri geldiği ve diğer kısımlardaki fazlalığın da bunlara mütenazır olduğu ve bu hususta Hükümet gerekçesinde etraflı tafsilât verildiğinden burada tekrar olunmadığı arz olunur.

Genel Müdürlüğün iç ve dış seferleri gittikçe inkişaf etmekte, meydanlar ve tesisler çoğaldıkça ve tekemmül ettikçe bu inkişafın daha geniş ölçüde tahakkuk edeceği, bilhassa iç seferleri memleketin her tarafında büyük bir rağbete mazhar olduğu gibi her taraftan da büyük ölçüde talepler bulunduğu izah edilmiş ve bunun en bâriz bir delili olarak uçuş seferlerinden idarenin 4,5 milyon lira gibi mühim bir gelir sağlamasının mümkün olduğu gösterilmiştir.

Bölümler üzerinde yapılan incelemelerde Hükümet kararına uyularak personele verilecek ikramiyelerin kaldırıldığı görülmüştür. Ancak bu ikramiyeye müstahak olan personelin bilfiil uçuş yapmadıkları halde uçan tayyarelerin yerde ihzarı suretiyle bunların havadaki emniyetini istihsale birinci derecede çalışan kimseler olduğu ve bunların ikramiyeden mahrum edilmelerinin doğru kimseler olmadığı izah edildiğinden bu hususta tasarıya bir madde eklenerek 28 nci bölüme 40 000 liralık bir ödenek konulmuştur. Bunu karşılamak üzere 211 nci bölümden 40 000 lira indirilmiştir. Dil ikramiyesi için 207 nci bölüme yeniden 1 500 lira konulmuştur. 240 nci bölümün ikinci maddesine 25 000 lira ödenek konarak bununla idare hesabına ve onların vereceği programa göre Teknik Üniversitede talebe okutturulacağı ifade edilmiş ise de komisyonumuz, Teknik Üniversitenin müfredat programlarında hususi bir istek için tadilat yapılmasının mümkün olmadığını ve İdarenin Üniversite mezunlarından arzu ettiklerini hattâ imtihan almak suretiyle hizmetine alabileceğinden hareket serbestisini muhafaza etmek üzere bu maddedeki 25 000 liranın tasarruf edilebileceğini mümkün görmüş ve cetvelden bu ödeneği düşmüştür.

Bu suretle gider bütçesi toplamı 8 160 096 lira olarak kabul edilmiştir.

3 400 000 lira olarak bu yıl tesbit edilmiş bulunan ve yatırımları ihtiva eden A/2 cetveli yu-

karda izah edildiği veçhile İdarenin faaliyet sahasının gelişme ve genişlemesine mütenazır olarak tertip edilmiş bulunduğu alınan izahlardan anlaşılmiş ve teklif veçhile aynıyle kabul edilmiştir.

Gelir bütçesi:

İdarenin gelir bütçesi, bu yıl geçen yıla nispetle 4 070 723 lira fazlasıyla 11 583 596 lira olarak tahmin ve teklif edilmiş bulunmaktadır.

Yukarda da açıklandığı veçhile İdarenin işletme gelirleri gün geçtikçe inkişaf etmektedir. Ancak her memlekette olduğu gibi çok masraflı bir işletme olan bu müessesenin Hazine'den yardım görmesi tabii bulunduğundan bu yıl da bazı hizmetlerinin ifasını temin için Hazine'den 5 801 931 liralık bir yardımın yapılması zaruri görülmüştür. Gider bütçesinde yapılan tenzillere mukabil bu yardımdan 23 500 lira indirilmek suretiyle bir düzeltme yapılmış ve gelir bütçesi 11 560 096 lira olarak komisyonumuzca kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bütçe tasarısı :

Tasarının birinci ve ikinci maddelerindeki gelir ve gider toplamalarında gerekli düzeltmeler yapılmış, 3 ve 4 ncü maddeler aynıyle kabul edilmiştir. Tasarıya yukarda izah edildiği veçhile ikramiye için 5 nci madde eklenmiş ve tasarının

5 - 9 ncü maddeleri 6 - 10 ncü maddeler olarak aynıyle kabul edilmişlerdir.

Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçesi cetvelleriyle birlikte Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
<i>E. Adakan</i>	<i>F. Çelikbaş</i>	<i>E. Kalafat</i>
Kâtip		
Bursa	Antalya	Aydın
<i>H. Şaman</i>	<i>A. Sarıoğlu</i>	<i>E. Menderes</i>
Bolu	Çanakkale	Giresun
<i>M. Güçbilmez</i>	<i>K. Akmanlar</i>	<i>M. Şener</i>
Gümüşane	Hatay	İstanbul
<i>K. Yörükoğlu</i>	Muhalifim	<i>A. H. Başar</i>
	<i>C. S. Sırer</i>	
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>F. Sayımer</i>	<i>C. Türkgeldi</i>	<i>B. Bilgin</i>
Kırklareli	Konya	Konya
<i>Ş. Bakay</i>	<i>R. Birand</i>	<i>M. A. Ülgen</i>
Malta	Mardin	Ordu
Muhalifim.	Muhalifim.	<i>R. Aksoy</i>
<i>M. S. Eti</i>	<i>R. Erten</i>	
Seyhan	Sivas	Tokad
<i>Dr. S. Barı</i>	<i>H. İmre</i>	<i>S. Ataç</i>
Trabzon		Urfa
<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>		<i>Dr. F. Ergin</i>

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için bağı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (8 183 596) lira ve yatırım giderleri için de bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (3 400 000) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 Bütçe yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (11 583 596) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğüne 1951 Bütçe yılı içinde elde edilecek gelir çeşitlerinden herbirinin dayandığı hükümler bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı gelirlerin tarh ve tahsiline 1951 Bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğüne 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

3656 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi gereğince geçici mahiyetteki hizmetler için Bakanlar Kurulu kararıyla kadro alınabilecek tertipler bağı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Bu kadrolar ertesi yıl bütçe tasarısı ile Büyük Millet Meclisine sunulur ve bunların eldeki kadrolara ek olmaması şarttır.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için bağı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (8 160 096) lira ve yatırım giderleri için de bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (3 400 000) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 Bütçe yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (11 560 096) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Devlet Havayollarında uçaklar üzerinde, uçakların uçuşa hazırlanmasında, telsiz ve diğer fennî vasıta ve cihazlarda bîfiil çalışan personele bir yıl içerisinde ücretlerinin iki aylık tutarını geçmemek üzere idarece

Hü.

MADDE 5. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğçe Millî Savunma Bakanlığının uygun bulması üzerine bu Bakanlıkça temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma Bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş paraları Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

MADDE 6. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkan ve 1950 yılı Bütçesinin ait olduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar ilgili oldukları hizmet bölümlerinden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

1928 - 1949 bütçe yıllarına ait olup da Muhasebei Umumiye Kanununun 93 ncü maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar 1951 yılı Bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden 3 ilâ 4 ncü kısım bölümleriyle yatırım bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

MADDE 7. — Gider bölümlerinden yapılacak harcamalara ilişkin formül, bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 8. — Bu Kanun 1 Mart 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı
A. Menderes Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı Adalet Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu H. Özyörük

B. K.

tesbit edilecek esaslar dairesinde ikramiye verilebilir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğçe Millî Savunma Bakanlığının uygun bulması üzerine bu Bakanlıkça temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma Bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş paraları ile ikramiyeleri Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 7 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 8 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Hükümetin 9 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

B. K.

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>R. Ş. İnce</i>	<i>R. Nasuhioğlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Ayan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. İleri</i>	
Eko. ve Ticaret B.	Sağ ve Sos. Y. B.
<i>Z. H. Velibeşe</i>	
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>N. Özsan</i>	<i>N. İyriboz</i>
	Çalışma Bakanı ve
Ulaştırma Bakanı	Bayındırlık B. V.
<i>S. Kurtbek</i>	<i>H. Polatkan</i>
	İşletmeler Bakanı
	<i>M. Ete</i>

A/1 - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 Yılı ödenęi Lira	1951 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel giderleri</i>					
I - Aylıklar ve ücretler					
201		Aylıklar			
	1	Merkez memurları aylığı	178 500	221 099	221 099
	2	İller memurları aylığı	33 500	1	1
	3	Merkez memurları açık aylığı	3 999	3 999	3 999
	4	İller memurları açık aylığı	1	1	1
Bölüm toplamı			215 100	225 100	225 100
202		Ücretliler			
	1	Merkez memurları ücreti	36 599	36 599	36 599
	2	İller memurları ücreti	1	1	1
	3	Merkez hizmetlileri ücreti	912 240	2 426 399	2 426 399
	4	İller hizmetlileri ücreti	677 760	1	1
Bölüm toplamı			1 626 600	2 463 000	2 463 000
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle tercümanları ücreti	105 000	157 500	157 500
II - Başka haklar					
0		Geçici tazminat	11 696	0	0
206		4178, 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar			
	1	Merkez memurları çocuk zammı	10 000	10 000	10 000
	2	İller memurları çocuk zammı	3 400	3 400	3 400
	3	Merkez memurları doğum yardımı	1 000	1 000	1 000
	4	İller memurları doğum yardımı	400	400	400
	5	Merkez memurları ölüm yardımı	1 500	1 500	1 500
	6	İller memurları ölüm yardımı	500	500	500

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950 Yılı ödenęi Lira	1951 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	7	Yakacak zammı	500	500	500
		Bölüm toplamı	17 300	17 300	17 300
207		3656 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine göre yabancı dil mü-kâfatı	1 500	0	1 500
0		İkramiyeler			
	0	5439 sayılı Kanun gereğince verilecek ikramiye	3 000	0	0
208		Personele verilecek ikramiye-ler	40 000	0	40 000
		Bölüm toplamı	43 000	0	0
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	1	% 5 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları kar-şılığı	151 348	166 822	166 822
	2	% 1 ek karşılığı	18 427	26 881	26 881
	3	Emekli ikramiyesi	15 000	25 000	25 000
	4	Sandık yönetim giderleri	1	7 174	7 174
	5	Diğer ödemeler	15 000	7 827	7 827
		Bölüm toplamı	199 776	233 704	233 704
210		Temsil ödeneği	1 800	1 800	1 800
211		5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası tazminat ve başka giderler	200 000	296 372	256 372
214		3424 sayılı Kanunun 5 nci mad-desi gereğince uçak ârızasında ölenlerin ailelerine verilecek tazminat	20 000	20 000	20 000
221		Emekli, dul ve yetim aylığı	4 000	3 000	3 000
		İkinci kısım toplamı	2 446 772	3 417 776	3 419 276

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>Üçüncü kısım - Yönetim giderleri</i>					
301		Merkez büro giderleri			
	1	Kırtasiye	4 000	4 000	4 000
	2	Döşeme ve demirbaş	10 000	10 000	10 000
	3	Öteberi giderleri	15 000	15 000	15 000
	4	Aydınlatma	10 000	10 000	10 000
	5	Isıtma	10 000	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	49 000	49 000	49 000
302		İller büro giderleri			
	1	Kırtasiye	2 000	2 000	2 000
	2	Döşeme ve demirbaş	10 000	60 000	60 000
	3	Öteberi giderleri	10 000	10 000	10 000
	4	Aydınlatma	12 000	27 000	27 000
	5	Isıtma	13 000	13 000	13 000
		Bölüm toplamı	47 000	112 000	112 000
303		Basılı kâğıt ve defterler	19 000	19 000	19 000
304		Posta, telgraf ve telefon giderleri			
	1	Merkez posta, telgraf ücretleri	3 500	5 000	5 000
	2	İller Posta, tegrat ücretleri	500	1 000	1 000
	3	Merkez telefon giderleri	15 000	20 000	20 000
	4	İller telefon giderleri	20 000	55 000	55 000
		Bölüm toplamı	39 000	81 000	81 000
305		Kira karşılığı			
	1	Merkez	21 000	21 000	21 000
	2	İller	14 600	25 000	25 000
		Bölüm toplamı	35 600	46 000	46 000
306		Giyeceler	90 000	130 000	130 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
307		Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	10 000	20 000	20 000
	2	Geçici görev yolluğu	20 000	30 000	30 000
	3	Müfettişler yolluğu	1 500	1	1
	4	Yabancı memleketler yolluğu	10 000	10 000	10 000
	5	Yabancı uzmanlar yolluğu	10 000	20 000	20 000
		Bölüm toplamı	51 500	80 001	80 001
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenek tedavi giderleri ve yollukları			
	1	Merkez	4 000	4 000	4 000
	2	İller	2 000	2 000	2 000
		Bölüm toplamı	6 000	6 000	6 000
309		Hava, Deniz ve yer taşıtları giderleri			
	1	Hava taşıtları işletme giderleri	2 061 000	2 677 000	2 677 000
	2	Hava taşıtları onarma giderleri	220 000	500 000	500 000
	3	Merkez yer taşıtları, elektrojen grupları, buhar kazanları, ve diğer tesislerin işletme giderleri	97 500	97 500	97 500
	4	Merkez yer taşıtları, elektrojen grupları, buhar kazanları, ve diğer tesislerin onarma giderleri	40 000	50 000	50 000
	5	İller deniz ve yer taşıtları elektrojen grupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin işletme giderleri	153 500	210 000	210 000
	6	İller deniz yer taşıtları, elektrojen grupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin onarma giderleri	40 000	50 000	50 000
	7	Çeşitli işletme giderleri	58 000	183 000	183 000
		Bölüm toplamı	2 670 000	3 767 500	3 767 500
		Üçüncü kısım toplamı	3 007 100	4 290 501	4 290 501

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonda kabul edilen Lira
403		Temsil giderleri	5 000	5 000	5 000
407		Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyonu	70 000	70 000	70 000
408		Artırma, eksiltme komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur hakkı	0	500	500
412		Ecza ve sıhhi gereçler	15 000	25 000	25 000
414		Taşıma giderleri	17 000	17 000	17 000
417		Vergi ve resimler karşılığı	15 000	15 000	15 000
418		Faiz ve acyo para taşıma giderleri	10 000	10 000	10 000
419		Mahkeme giderleri	7 000	7 000	7 000
451		Yayın ve propaganda giderleri			
	1	Satınalma ve abone karşılığı	20 000	10 000	10 000
	2	Başka her çeşit giderleri	35 000	35 000	35 000
		Bölüm toplamı	55 000	45 000	45 000
0		Staj ve öğrenci giderleri	0	0	0
452		Staj için yabancı memleketlere gönderilecek uçak personelleri ile teknisiyenlerin yolluk ve başka giderleri	35 000	35 000	35 000
0		Teknik Üniversite ile sanat ve teknik enstitülerinde ve okullarında okutturulacak öğrenci giderleri ile burs karşılığı	0	25 000	0
		Bölüm toplamı	35 000	60 000	0
454		Sigorta	1	1	1
457		İstanbul'da toplanacak havacılık konferansı her çeşit giderleri	30 000	0	0

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı ödenēği Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul ediler Lira
458		Yabancı memleketlerde toplanacak havacılık konferansına iştirak edeceklerin yollukları her çeşit giderleri	0	10 000	10 000
		Dördüncü kısım toplamı	259 001	264 501	239 501
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	40 000	80 000	80 000
502		Eski yıl borçları			
1		1945 - 1948 yılları borçları	4 999	130 817	130 817
2		1928 - 1945 yılları borçları	1	1	1
		Bölüm toplamı	5 000	130 818	130 818
		Beşinci kısım toplamı	45 000	210 818	210 818
KISIMLAR TOPLAMI					
		İkinci kısım toplamı	2 446 772	3 417 776	3 419 276
		Üçüncü kısım toplamı	3 007 100	4 290 501	4 290 501
		Dördüncü kısım toplamı	259 001	264 501	239 501
		Beşinci kısım toplamı	45 000	210 818	210 818
		GENEL TOPLAM	5 757 873	8 183 596	8 160 096

A/2 - CETVELİ

Yatırımlar

901		Meydanlar ve istasyon binaları, hangar ve atelye onarması			
1		Meydan bina onarması	75 000	173 000	173 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	2	Meydan pist onarması	250 000	822 493	822 493
	3	Mevcut makine ve araçların onarılması	80 000	50 000	50 000
		Bölüm toplamı	405 000	1 045 493	1 045 493
902		Hava, deniz ve yer taşıtları ve telsiz cihazları satınalma giderleri			
	1	Hava taşıtları, telsiz cihazları yedek parça satınalma giderleri	501 800	400 000	400 000
	2	Yer ve deniz taşıtları, telsiz cihazları ve yedek parça satın alınması	593 200	650 000	650 000
	3	Amerikan - İngiliz Kredilerinden satın alınan malzeme bedeli olup Hazineye ödenecek paralar	105 000	652 507	652 507
	4	Motör revizyon atelyesi için lüzumlu malzeme satın alınması	0	400 000	400 000
		Bölüm toplamı	1 200 000	2 102 507	2 102 507
903		Meydanlar için satın alınacak makina ve araçlar ile yedek parça karşılığı			
	1	Satın alınacak makine ve araçlar ile yedek parça	50 000	50 000	50 000
	2	Satın alınacak elektrojen grubu ve yedek parça satınalma giderleri	0	100 000	100 000
		Bölüm toplamı	50 000	150 000	150 000
		Pasif korunma giderleri	0	2 000	2 000
		<i>Kredi ve tesisler</i>			
904		Döner sermaye	100 000	100 000	100 000
		Yatırımlar toplamı	1 755 000	3 400 000	3 400 000

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1950	1951 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonea tahmin edilen Lira
1		İşletme geliri			
	1	Meydanlar bilet geliri	3 900 000	4 170 000	4 170 000
	2	Meydanlar bagaj geliri	120 000	150 000	150 000
		Bölüm toplamı	4 020 000	4 320 000	4 320 000
2		Çeşitli gelirler	230 000	230 000	230 000
3		Hazineden yardım			
	1	Yatırımlar dışında kalan gi- derler için	550 000	2 951 931	2 928 431
	2	Yatırımlar için			
		Bölüm toplamı	550 000	6 351 931	6 328 431
4		Geçen yıldan devrolunan pa- ralar	2 712 873	681 665	681 665
		GENEL TOPLAM	7 512 873	11 583 596	11 560 096

C - CETVELİ

Vergilerin, resimlerin ve başka gelirlerin
dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	Ö Z E T
Kanun	3 . VI . 1938	3424	Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Teşkilât Ka- nunu.

D - CETVELİ

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Uçucular</i>					
Birinci sınıf kaptan pilot	10	650	Manyato ve boji ustabaşısı	1	350
İkinci sınıf kaptan pilot	10	600	» » Sınıf 2. ustası	1	250
Birinci sınıf pilot	20	550	Uçak donatımı tamir ustabaşısı	1	475
İkinci sınıf pilot	10	475	» » » Sınıf 1. usta.	2	300
Uçucu telsize	22	300	» » » » 2. »	2	250
» başmakinisti	1	550	» » » Ustası yamağı	1	150
» » yardımcısı	1	475	Pervane tamir ustabaşısı	1	350
» sınıf 1 makinist	14	300	» » Sınıf 1. ustası	1	250
<i>Merkez Atelyesi</i>			» » Ustası yamağı	1	150
Uçak kontrol teknisyeni	1	625	Gövde tamir ustabaşısı	1	475
Motör teknisyeni	1	625	» » Perçincisi	2	300
Fennî malzeme teknisyeni	1	625	» » Kaportacısı	2	300
Telsiz teknisyeni	1	625	» Dural kaynakçısı	1	300
Motör ve gövde bakım teknisyeni	1	625	» Tamircisi yamağı	2	150
Motör ve gövde bakım başmakinisti	1	550	Müteferrik işler ve nakil vasıtaları ustabaşısı	1	475
» bakım postabaşısı	3	475	Müteferrik işler ferezecisi	1	300
» » sınıf 1 makinisti	3	300	» » Tornacısı	2	300
» » » 2 »	3	250	» » Tesviyecisi	2	300
» » » 3 »	3	225	» » Kaynakçı ustası	1	300
» » makinist yamağı	3	150	» » » Yamağı	1	150
Gövde bakım postabaşısı	3	475	» » Takım ustası	1	300
» » sınıf 1 makinisti	3	300	» » » » Yamağı	1	150
» » » 2 makinist	3	250	Yer nakil vasıtaları tamir sınıf 1. ustası	2	300
» » » 3 »	3	225	Yer nakil vasıtaları tamir sınıf 2. ustası	2	250
» » makinist yamağı	3	150	Yer nakil vasıtaları tamirci yamağı	2	150
Uçak borda aletleri bakım sınıf 1 makinisti	1	300	Bezleme emait ve boya ustabaşısı	1	350
Uçak borda aletleri bakım sınıf 2 makinisti	1	250	Emaitçi	2	225
Motör tamir ustabaşısı	1	475	Boyacı	2	225
Motör tamir sınıf 1. ustası	3	300	Terzi	2	225
» » » 2. »	3	250	Marangoz ustabaşısı	1	350
» » » 3. »	5	225	S. 1. Marangoz	2	250
» » Ustası yamağı	5	150	S. 2. Marangoz	2	225
Mağnofilüks kontrolörü	1	300	Marangoz yamağı	2	150
Kumlayıcı ustası	1	250	Saraç, döşemeci	1	300
Bremzeci sınıf 1. ustası	1	300	» » yamağı	1	150
» » 2. »	1	250	Teknik malzeme kontrolörü (İngilizce bilecek)	1	475
Karbratör ustabaşısı	1	350	Uçak malzeme depo memuru	1	300
» Sınıf 1. ustası	1	300	» » » kâtibi	2	175
» Ustası yamağı	1	150	Müteferrik malzeme depo memuru	1	300
			» » » » kâtibi	1	175
			Sürekli işçi	4	100
			Telsiz başmakinisti	1	475

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Elektrik başmakinisti	1	475	İtfaiye şoförü	9	200
S. 1. Telsiz makinisti	3	300	Sağlık oto. şoförü	2	200
S. 2. » »	3	250	Meydan vasıtaları şoförü	3	200
S. 3. » »	3	225	Baş itfaiyeci	2	250
S. 1. Elektrik makinisti	3	300	İtfaiyeci	12	150
S. 2. » »	3	250	İtfaiye amelesi	8	125
S. 3. » »	3	225	Meydan tamir ustabaşısı	4	300
S. 1. Teletayp	1	400	Meydan tamir ustası	8	200
S. 2. »	2	300	Meydan tamircisi	24	150
S. 1. Akümülatör makinisti	1	300	Bilet satış kontrolörü	1	475
S. 2. » »	2	250	» » bürosu şefi	4	475
S. 1. Dizel jeneratör makinisti	1	350	» » » memuru	6	300
S. 2. » » »	2	250	» » » »	10	250
Çeşitli memur ve hizmetliler :			» » » kâtibi	2	200
Meydan başmüdürü	2	475	» » » bagaj memuru	2	200
Birinci sınıf meydan müdürü	5	400	Daire âmiri	1	275
İkinci » » »	5	350	Motörlü takip memuru	1	275
Üçüncü » » » [1]	15	300	Kâğıt dağıtıcısı	1	175
Birinci » » memuru [1]	8	250	Başbahçıvan	1	200
İkinci » » »	5	225	Bahçıvan	2	150
Meydan kâtibi	32	200	Kamarot (Hostes)	3	250
Satmalma memuru	1	300	Yer bakımcısı (Hostes)	2	250
Depo memuru	6	250	Odacıbaşı	1	125
Mutemet	2	250	Odacı	45	100
memur adayı	8	125	Renç bekçisi	9	150
Daktilo	4	200	Bekçi	40	125
»	4	175	Sürekli işçi	37	100
»	4	150	Çamaşırçı	2	125
İstihbarat memuru	2	250	<i>Çeşitli sanatkarlar</i>		
Telefon santral memuru	2	200	Uçak teknisiyeni	1	625
Uçak sicil memuru	1	350	Meydan onarım teknisiyeni	1	625
Deniz motör kaptanı	1	350	Radyo ve elektrik teknisiyeni	1	625
Deniz motör çıamacısı	1	200	Elektrik başmakinisti	7	400
Deniz motör makinisti	1	300	Kuvvet santral S. 1. makinisti	8	250
İstatistik memuru	1	250	» » S. 2. »	5	225
Kule memuru	10	200	Terminal elektrik S. 1. »	2	300
Yer motörlü vasıtaları garaj âmiri	2	300	» S. 2. elektrik »	2	250
Otobüs şoförü	6	250	Pist ışıklandırma S. 1. »	1	275
» »	10	225	» » S. 2. »	2	250
» »	21	200	Kalorifer S. 2. »	3	250
[1] Genel Müdürlük bunlardan dördünü memleketimizle yabancı memleketler arasındaki hava seferleri anlaşmasıyla o memleketlerde çalıştırıldığı takdirde ücretlerini üç misline kadar artırmaya yetkilidir.			Telsiz başmakinisti	11	400
			» alıcı S. 1. makinisti	6	300
			Telsiz alıcı sınıf 2. makinisti	2	250
			» verici S. 2. »	6	300
			» » S. 2, »	6	250

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Rens sınıf 1. makinisti	3	300	Hava trafik kontrol memuru sınıf 1.	4	350
» » 2. »	12	250	» » » » S. 2.	4	300
Kontrol kulesi trafik operatörü	15	300	Meydan başmakinisti	3	350
Beynelmîlel telefon sınıf 1. makinisti	3	300	» Sınıf 1. makinisti	13	300
» » » 2. »	3	250	» » 2. »	10	250
Beynelmîlel teletayp sınıf 2. makinisti	8	250	» » 3. »	3	225
Dahilî telefon sınıf 1. makinisti	4	250	Uçak silicisi	6	125
Dahilî teletayp sınıf 2. makinisti	4	250	Makinist yamağı	6	150
Telsiz memuru	35	250	Silindir sınıf 1. makinisti	2	300
Radyo teletayp operatörü sınıf 1.	7	300			
				850	

E - CETVELİ

Bölüm Madde

204 — Yabancı uzmanlar tercümanlar
ve memurlar ücreti

R - CETVELİ

Bölüm 211 — 5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası tazminatı ve başka giderler

1. Yurt içinde ve dışında görev ve tecrübe ve talim uçuşu yapan uçaklarda görevlendirilen birinci pilotlara katettikleri kilometre başına 2 kuruş.

2. İkinci pilot; mühendis, kontrolör, teknisiyen, telsizeci, makinist, hekim, hemşire, hastabakıcı (Hostes) katettikleri kilometre başına 1,25 kuruş verilir.

3. Birinci maddede gösterilen uçuş sebepleriyle yurt içinde ve görev merkezi dışında buldukları müddetlerde yatacak yerleri Geneel Müdürlükçe sağlanır.

4. Aynı sebeplerle yurt dışında geçirecekleri her gece için bu memleketlerin ekonomik şartlarına göre uygulanacak miktarı Ulaştırma Bakanlığınca tâyin edilmek üzere 15-30 lira gündelik tazminat verilir.

Bölüm 301 - Madde 3 — Öteberi giderleri

Bahçe için lüzumlu tohum, ağaç, gübre ve bahçenin tanziminde çalıştırılacak amele ile depolar-daki eşyaların tanziminde çalıştırılacak amele yevmiyeleri ve umumi gider formülünde yazılı bütüm giderler ve bütçede tertibi bulunmayan başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 304 - Madde 3-4 — Posta, telgraf, telefon giderleri

Merkez ve illere ait telefon muhabere ücreti ile yeniden yapılacak telefon tesis ve onarma giderleri, telefon muhaberesiyle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 306 — Giyecekler

Teknisiyen, teknik malzeme kontrolörü ve daktilolar hariç olmak üzere (D) cetveline dâhil bil-
ûmum hizmetlilerle meydanlarda çalışan sıhhat memurlarına bu bölümdeki ödeneğin müsaadesi ve
idarece tâyin edilecek esaslar dâhilinde iş tulumları ile birer takım elbise, palto ve ayakkabı ve-
rilir.

Bölüm 308 — 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yolluklar
Ücretli memurlarla ücretlilerin tedavi yol giderleriyle cenaze giderleri de bu tertipten ödenir.

Bölüm 309 - Madde 1 — Hava taşıtları işletme giderleri

Uçakları lüzumlu benzin yağ, alkol, gibi akaryakıt maddelerinin satın alma giderleri ile nakliye
ücretleri ardiye sigorta giderleri ve işletmeyi icabettiren diğer bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 2 — Hava taşıtları onarma giderleri

Uçakların motör revizyonları, gövde onarımı gibi işlerin yapılması ve bu onarma işlerinde
kullanılmak üzere satın alınacak onarma malzemesi, motör revizyon işlerinde çalıştırılacak uz-
man amele yevmiyeleri İş Kanununun hükümlerine tevfikan ödenecek paralar ve bu işlerle ilişkili
başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

**Madde 3 -5 — Merkez ve iller yer deniz ve elektrojen grupları buharlı kazanlar tesislerinin
işletme giderleri**

Yolcu otobüsleri yangın söndürme, sağlık ar abaları, renk, bikin ve elektrojen grupları bu-
harlı kazanların işletmesine ait benzin, yağ, motörün mazot gibi akaryakıt maddelerinin satın-
 alınması ve bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

**Madde 4 - 6 — Merkez ve iller yer, deniz ve elektrojen grupları ve buharlı kazanlar tesislerin
onarma giderleri**

Yerli taşıtların, sağlık yangın söndürme taşıtları ve telsiz cihazları ve elektrojen grupları bu-
harlı kazanların tesislerinin onarılması ve bu onarma işlerinde çalıştırılacak uzman amele yevmi-
yeleri ve onarma için satın alınacak malzeme bedeli ve bu işlerle ilişkili başka bütün giderler
bu tertipten ödenir.

Madde 7 — Çeşitli işletme giderleri

Hava seyrüseferleri için lüzumlu olan uçuş hava ve yer telsizleri diyağramları ile uçuş seyrü-
sefer haritaları motör, tayyare, telsiz kotları ve frekans tabloları ve teknik tesisatın bakım ve
idamelerine ait tablolar, Şikako Anlaşmasına göre uçak ve uçucu personelde bulunması gere-
ken belgeler ve yabancı uçaklarda staj yapan uçak personelinin pasaport masrafı, memleket iç
ve dış seferlerine ait uçak manifesto tabiyesi ve manifestoya yapıştırılacak pul bedelleri ile Güm-
rük Kanunu gereğince yabancı memleketlerden gelecek bagaj; manifesto, pul giderleri ve bu işlet-
me ile ilgili basılı kâğıt ve defterler ile yolculara mahsus bilet, bagaj, etiketi, yolcu tarifesi;
biletlerin yevmiye kayıt defterleri, yolcu kayıt, bagaj kayıt ve bilet satış defterleri tabiyeleri
ile bunlara lüzumlu kâğıt bedelleri, dış seferlerde yolculara ve uçak personeline seyyahat esnasın-
da verilecek yiyecek, içecek bedelleri yolcu memur ve müstahdemlerin meydan şehir arası gidiş
gelişlerine ait taşıt giderleriyle teknik veya idari sebeplerle vâkı olacak sekteler veya mecburi
işlerde yolcu ve personelin bagaj, gazete, ve sairenin bilet tarifesini 17. nci maddesinde yazılı

masrafların yapılması ve kaza neticesinde ölenlerin teçhiz, tekfini ve tahnit giderleri ile ailelerinin bulunduğu mahalle kadar nakilleri ve bunlardan tedavilerine lüzum görülenlerin tedavi ücret ve giderleri ile yabancı memleketlerle yapılacak seferler için işletmenin temini maksadiyle (İ. A. T. A) Enternasyonal Assaciation Şirketine ödenecek paralar ve uçakların işletme işi ile ilgili dış aksamının temizlik işlerinde çalıştırılan amele yevmiyeleri ile uçak koltuklarının yaptırılması ve bunların yıkatma ücreti, telsiz ve gece iniş mahalleriyle abronların tenvirine ait elektrik ceryan bedelleri ve uçaklarda hava tutmasına karşı yolculara verilen kusmuk kâğıdının satın alınması ve yaptırılması, yabancı memleketlere sefer yapan uçakların konma, konaklama masrafları ile bunlardan doğan sair giderler ve işletme ile ilişkili başka her çeşit giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 412 — Ecza ve sıhhi gereçler giderleri.

Satılınacak ecza ve sıhhi gereçlerle bunların muhafazasına mahsus camlı izole dolâpları, satınalma bedeli, tıbbi alet ve edavat ve lâboratuvar malzemesi satın alınması ve asit işleriyle çalışan akümülatörcü yamağı ile boyacıya sâfi olarak verilmekte olan süt bedeli de bu tertipten ödenir.

Bölüm 414 — Taşıma giderleri.

Bir meydandan diğer bir meydana gönderilecek eşyaların taşıma ücretleri, ambalâj ve bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 417 — Vergi ve resimler karşılığı.

5237 sayılı Belediye Gelirler Kanunu gereğince ödenecek vergilerle meydan ve idare binalarına ait bina, Tenvirat ve Tanzifat vergileri ve bu bölümle ilgili diğer vergi ve resimler bu tertipten ödenir.

Bölüm 418 — Faiz, acyo ve para taşıma giderleri.

Banka ve postalarla yapılan para nakil masrafları ve pul bedelleri ile bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 419 — Mahkeme giderleri.

Mahkeme harçları, baro kayıt ücreti, icra masrafları, avukatlık ücreti ve bu husustaki giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 451 — Yayın propaganda giderleri

Madde 1 — Satınalma ve abone karşılığı

Teknik ve idareyi alâkadar eden kitap, mecmua ve saire satın alınması, gazete abone bedelleri karşılığı bu tertipten ödenir.

Madde 2 — Başka her çeşit giderler

Halkın tayyare yolculuğunu istekle karşılayabilmesi için iç ve dış memleketlerde gazete, mecmua afiş suretiyle yapılacak propaganda, reklâm, sergi yaptırılması, afişler için sahiplerine verilecek para mükâfatı, ecebi şirketlerce propaganda maksadı ile yolcular için yapılan çeşitli masraflara mümasil giderler ve propagandayı ilgilendiren başka bütün giderler ve tercüme giderleri bu tertipten ödenir.

Bölüm 452 — Staj ve öğrenci giderleri

Madde 1 — Staj için yabancı memleketlere gönderilecek uçak personeliyle teknisyenlerin yolluk ve başka giderleri

Mesleki bilgilerini artırmak maksadı ile yabancı memleketlere gönderilenlerin yolluk ve başka giderleri bu tertipten ödenir.

Madde 2 — Teknik Üniversite ile Sanat ve Teknik Enstitülerinde ve okullarında okutturulacak öğrenci giderleri ile burs karşılığı

Teknik işlerde çalışan hizmetlilerle idareye gireceklerin havacılığa ait teknik bilgilerinin artırılması ve daimî olarak idareye bağlılıklarını sağlamak maksadı ile Teknik Üniversite ve Sanat Enstitülerinde ve okullarında okutturulacak öğrencilerin giderleri ve burs karşılığı ve bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 457 — Yabancı memleketlerde toplanacak konferansa iştirak edeceklerin yollukları ve her çeşit giderleri

Bu konferansa gidecek memurların yollukları ve bunlar tarafından konferansın devam ettiği müddetçe yapılacak telefon, telgraf ve temsili giderler ile bu tertiple ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 901 — Meydan ve istasyon binaları, hangar ve atelye onarma giderleri

Madde 1 — Meydan bina onarması

Binaların, portatif evlerin atelye ve hangarlarla radyo ve elektrik ve su işleri gibi sabit tesislerin onarılması. Ve bunların onarılmasında kullanılmak üzere satın alınacak malzeme bedeli ile bu hususta kullanılacak amele yevmiyeleri ve bu tamirlerle ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 2 — Meydan pist onarımı

Mevcut meydan pistleriyle meydana ait sabit tesislerin onarılması ve bunların onarılması için satın alınacak malzeme bedeli ile bu hususta kullanılacak amele yevmiyeleri ve bu onarma ile ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 3 — Mevcut makine ve araçların onarılması

Meydan ve pistlerde kullanılan makine ve aletlerle araçların onarılması ve bunların onarılması için alınacak onarma malzemesi ve bu onarma ile ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 902 - Madde 1 - 2 Hava, deniz ve yer taşıtları ve telsiz cihazları ve yedek parçaları satın alma giderleri

Hava, deniz ve yer taşıtlarıyla telsiz cihazları ve yedek parçaları, lüzumlu lâstik ,cam gibi bunlarda kullanılacak biçümle malzemenin satınalma bedelleri nakliye ücretleriyle ardiye, sigorta ve yabancı memleketlerden satın alınacak malzemelere ait muhabere ve telefon giderleri ve bu satınalmalarla ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 903 - Madde 1 - 2 — Meydanlar için satın alınacak makineler ve araçlar karşılığı

Meydanların pist tamiratında kullanılmak üzere satın alınacak mazot makinesi, traktör, silindir ve asfalt yapmaya mahsus tava, kazan, kazma, kürek, küskü gibi alet ve edevat ile meydan tamiratında kullanılacak çalı süpürgesi ve inşaat malzemesi nakline mahsus araç ve elektrojen

grupları ile yedek parça satınalma bedelleri ve bunların tesis masrafları, nakliye, sigorta, ardiye, ambalaj giderleri ve bu işlerde ilişkili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 904 — Döner sermaye

Meydanlarda kullanılacak büfe ve lokantalarla bunlara lüzumlu demirbaş ve diğer bileümle müstehlik malzeme ile bu lokanta ve büfelerin işletilmesiyle gerekli her türlü satınalmaların yapılması, gerek memleket dâhilinde ve gerek memleket haricinde yapılacak seferlerde faydalı görülen malların bir mahalden alınıp diğer mahalde satılması ve yabancı uçakların meydanlarımıza geliş ve gidişlerinde bu hizmetlerin (Hendling) yapılması ve bütün bu bölümdeki hizmetler için tutulacak personel ücretleri ve bu mütedavil sermayenin işlemesi bakımından kurulacak işletme muhasebesinde çalışacakların ücretleri ve hesaplara ait bilûmum levazım ve matbu evrak giderleri ve bunlara benzer başka giderlerin yapılması için kurulacak mütedavil sermaye muhasebesinin yürütmesine dair Maliye Bakanlığınca tasdik olunacak bir talimatnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu bölümden sarfiyat yapılır.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1950 yılı gider bütçesinin 204 ncü yabancı uzmanlar ve tercümanlar tertibine ait kadro cetvelidir

Aylığı	Aded	Görevin çeşidi
420	1	Telsiz uzmanı

Bakanlar Kurulunun 24 . III . 1950 ve 3/10954 sayılı kararıyle istihdam edilmektedir. Yapılan sözleşmeye göre her ay ödenecek aylık ücreti Türk parası olarak Türkiye'de ödenecektir.

Aylığı	Aded	Görevin çeşidi
1 960,50	1	Uzman pilot

Bakanlar Kurulunun 24 . III . 1950 ve 3/10954 sayılı kararıyle istihdam edilmektedir. Yapılan sözleşmeye göre aylık ücretinin 1/5 ni İngiliz Lirası üzerinden memleketine gönderecektir.

Aylığı	Aded	Görevin çeşidi
5 246,28	1	Motör revizyon uzmanı
5 246,28	1	Radyo renk tamir ve ayar uzmanı
625,00	1	Tercüman

Bakanlar Kurulunun 24 . III . 1950 ve 3/10954 sayılı kararıyle istihdam edilmektedir. Yapılan sözleşmeye göre uzmanların her birine ayda (600) Amerikan Dolârından başka ayrıca Türkiye'de buldukları müddetçe her ay işe ve ibate karşılığı olarak (350) dolâr mukabili Türk Lirası ödenecektir.